

A man with a beard and mustache, wearing a brown leather jacket, is holding a revolver in his right hand. The background is a textured, yellowish-brown color.

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 20 d broj 478

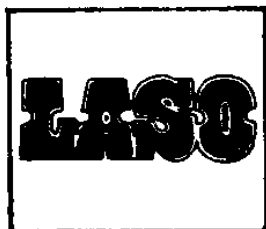
STARO NEPRIJATELJSTVO

Gordon F. Uvalde

STARO NEPRIJATELJ- STVO

GORDON F. UVALDE: STARO NEPRIJATELJSTVO

Naslov originala: **OLDTIMER-FEHDE**

Recenzija: **Stanko Juriša**, književnik

Copyright: **Zauberkreis – Verlag, Rastatt**,

posredstvom **G.P.A. München**

Prijevod: **T. Vodopija**

Grafički urednik: **Ivica Bartolić**

Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić,
dr **Adolf Dragičević** (predsjedavajući), Nenad Brixy,
Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija
Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan,
Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – **GLAVNI I OD-**
GOVORNI UREDNIK: Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a
»Vjesnik« n.solo., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva:
»Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4,
telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost »Vjesnik« n. sol.
o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija
bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za go-
dinu dana iznosi 1060 d ili 954 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 530 d ili 477 d s popustom.
Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom
uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«.
Cijena za inozemstvo: DM 180, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za
šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00 SFRS 36,00 HFL 37,00, US\$ 15,00 – Uplata
za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za »Laso«).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.
Zadnja kolor-stranica 9000 d c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu
i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 478 izlazi 10. 12. 1982.

I

Poštanska kočija kotrljala se kamenitim putem i približavala malom rančerskom gradu Alder. Nekoliko stotina metara iza nje visok mladi kauboj ozbiljnih plavih očiju jahao je njegovana smeđega konja.

Kočija je upravo zaokrenula i nestala iz jahačeva vidokruga. Zaustavio je konja i smotao cigaretu.

— Stari moj, izdrži još desetak kilometara pa ćeš se odmoriti i dobiti ćeš zobi. koliko ti srce zaželi — rekao je pogledivši konja po grivi.

U daljini se začuje pucanj. Kauboj se uspravio u sedlu i osluškivao. Odjednom nije više čuo kotrljanje kočije. Kauboj se odmah dosjetio da je najvjerojatnije posrijedi pljačka.

Osvrnuo se, a onda potjerao konja sa staze na obližnji brežuljak, kako bi mogao vidjeti što se to događa pred njim.

Na vrhu brežuljka zastao je između dvije stijene ugledavši dolje kočiju. Vozač je u jednoj ruci držao uzde, a drugu podigao u zrak. Kraj kočije su stajala četiri putnika, podignutih ruku. Pred njima je kauboj ugledao nekog jahača. Očito razbojnik koji je revolverom nehajno mahao dajući im do znanja da može svaki čas ispaliti hitac. Jedan putnik upravo je izvadio nešto iz džepa i bacio prema napadaču. Kauboj je na prvi pogled uočio da je razbojnik zacijelo početnik, jer je sve u njegovim kretnjama oda-

valo, nesigurnost. Da su putnici ili vozač bili samo nešto odlučniji ili manje uplašeni, mogli su ga bez po muke svladati.

S mjesta na kojem se zatekao kauboj nije mogao odjahati do kočije, zato je okrenuo konja svjestan da će morati krenuti obilaznim puteljkom kako bi se mogao spustiti do poštanskog puta. Samo što je okrenuo konja i odmaknuo se od mjesta odakle je ugledao kočiju, spazio je nečijega konja. Stajao je mirno, spuštenih uzda i pasao. Istovremeno je iz daljine dopiralo pucketanje. Kočija je nastavila put.

Kauboj je skočio iz sedla i otrčao do konja koji je očito bio razbojnikov. Vješto je olabavio remenje sedla, vratio se do svoga konja i sakrio iza obližnje stijene. Ubrzo se pojavio razbojnik. U međuvremenu je s lica skinuo maramu. Kauboj je ugledao mlado uplašeno dječacko lice kojemu nije bilo više od šesnaest godina. Dječak je zadihan trčao prema konju. Zabrinuta lica, kao da već žali zbog upravo učinjenog, prihvatio je uzde i uzjahao. Sedlo se okliznulo i dječak se našao na tlu.

Kauboj je podbo konja i potjerao ga do začudenog dječaka koji je skočio na noge i dohvatio revolver.

— Polagano, dječače! — nasmiješio se kauboj uperivši u njega kolt.

Na trenutak je izgledalo da dječak u panici ipak namjerava potegnuti kolt, ali potom kao da je shvatio da nema smisla suprotstavljati se, spustio je ruke i prkosno podigao glavu.

— Do đavola! Pucaj! — povikao je ogorčeno. — Ionako mi je svejedno — dodao je i sjeo na kamen zarišvi glavu među ruke.

Kauboj je vratio revolver u korice i počeo motati cigaretu. Iz daljine je dopirao do njih štopot kočije što se polagano udaljavala.

— Dječače, čini se da radiš nešto što ne valja — mirno će kauboj. — Ovaj kolt je pretežak za tebe. Zašto ne nabaviš neki lakši?

Izvadio je šibicu i pripalio cigaretu, a zatim ozbiljno pogledao dječaka.

Mogao sam vas pogoditi — začudeno će dječak.

— Možda — nasmiješio se kauboj.

— Kako ste mogli biti uvjereni da neću pucati?

— Vidjevši te, bio sam uvjeren da nisi hladnokrvan ubojica — nasmiješio se kauboj. — Osim toga čini mi se da nisi razbojnik. Ovo ti je možda prva pljačka.

— Možda se varate.

— Bit će najbolje da namjestiš sedlo i spremiš se za polazak — mirno je nastavio kauboj. — Ne bi bilo razumno da se dalje zadržavamo ovdje.

– Ne pada mi na pamet da vam dopustim da me predate šerifu. Radije ću se ubiti! – povikao je uzbuđeno dječak.

– Nisam to ni rekao – odgovorio je kauboj i okrenuo konja.

Dječak je u prvi mah htio pobjeći, ali je odustao. Plave kaubojeve oči ulijevale su mu povjerenje. Ustao je, zategnuo remenje i uzjahao. Šutke je krenuo za kaubojem.

* * *

Sat kasnije kauboj je zaustavio konja i sjahao. Pokretom glave pokazao je dječaku da sjedne na obližnji kamen.

– Želiš li cigaretu? – upitao je kauboj.

Dječak potvrdno kimne i kauboj mu doda duhan i papir.

– Koliko si novca opljačkao? – raspitao se kauboj.

Dječak je posegnuo rukom u džep i izvadio prljavu lisnicu.

– Još nisam pogledao.

– Je li to sve? – začudio se kauboj kad mu je dječak pokazao nekoliko novčanica.

– Samo sam jednog putnika opljačkao, nekog čudnog momka neljubazna lica... Na prvi mi se pogled nije svidio.

Čini mi se da ne cijeniš život. Riskirao si ga za sedam dolara i trideset i osam centi – nasmiješio se kauboj prebrojivši novac što mu ga je pružio dječak.

– Nisam se namjeravao domoći veće svote – stidljivo se nasmiješio dječak.

– Što si namjeravao?

– Ja... bio sam gladan... – promuća.

Kauboj je zamišljeno stresao glavom. Prisjetio se vremena kad je i on bio osamljeni dječak nastojao opstati u ovom okrutnom svijetu. Često je i sâm zamalo popustio očajničkoj želji da se silom domogne novca kako bi mogao živjeti, ali se uspijevao održati na pravom putu.

– Ustani! Krećemo! – odjednom će odlučno – Idemo u Alder!

– Ne idem! – povikao je dječak. – Pucajte ako želite, ali neću dopustiti da me predate zakonu. Nikada!

– Uporan si, dječače – nasmijao se kauboj. – Sviđaš mi se. Rekao sam ti da te neću predati šerifu i ne namjeravam ti to više ponavljati. Gladan si, a i ja sam. Prema tome, idemo u Alder da potražimo restoran i najedemo se. Slažeš li se?

– Ali ja... prepoznat će me i strpati u zatvor. Kočija koju sam zaustavio vozi u Alder. Ja...

– Nećeš ići u zatvor – mirno će kauboj. – Potražit ćemo čovjeka kojemu si oduzeo lisnicu i vratiti mu njegov novac. Reći ćemo da je posrijedi bila oklada.

– A što ako ne povjeruje?

– Povjerovat će. Morat će, jer mu ništa drugo neće preostati – nasmiješio se kauboj i

prijateljski položio ruku na dječakovo rame. – Hajde, ne smijemo gubiti vrijeme! Osim toga, nemoj mi govoriti vi. Kako bi bilo da postanemo prijatelji?

– Ja... ovaj... vrlo rado – zbunjeno će dječak.

Zamislilo se i kimnuo.

– Vjerujem ti – rekao je mladić smiješeći se. – Ni sam ne znam zašto, ali čim sam te ugledao, svidio si mi se. Možda griješim, ali poći ću s tobom.

– Kako bi bilo da mi ispričaš kako si uopće upao u neprilike i bio prisiljen zaustaviti poštansku kočiju da se domogneš novca za hranu?

– Sve mi se čini da sam predodređen da budem zao – tužnim će glasom i spusti glavu.

– Otac mi je krao goveda. Uхватili su ga i objesili.

– Znam da ti nije lako, ali ako je tvoj otac bio zao, ne znači da i ti moraš biti takav – mirno će kauboj. – O tebi ovisi kakav ćeš biti.

– Ne znam. Neki kažu da je to nasljedno... Majka mi je bila dobra žena – sa sjetom u glasu nastavio je dječak. – Najbolja žena i majka. Barem se meni tako čini. Ljudi kažu da sam više nalik na nju nego na oca – nasmiješio se sramežljivo. – Za njezina života sve je bilo u redu. Živjeli smo skromno ali sretno. Suviše je radila i tuga zbog mog oca zajedno sa svakodnevnim naporima ubrzo su je svladali.

Napustila me zauvijek i ostao sam osamljen.

Zašutio je potišen.

Živio sam neko vrijeme kod majčine rodbine – nastavio je nešto poslije. – Isprva su bili ljubazni, ali koliko god su se trudili, nisu mogli zaboraviti kakav mi je bio otac. Svi u gradu znali su za njega i uvijek kad bi nešto bilo ukradeno, ljudi bi to javno ili potajno pripisivali meni. S vremenom me ta nepravda učinila toliko ogorčenim da bih se zavadio sa svakim tko me krivo pogledao. Više nisam mogao izdržati. Osedlao sam konja i otišao ni sâm zapravo ne znajući kamo. Odlučan da radim bilo što, samo da zaradim za život, krenuo sam u potragu za poslom, ali me nitko nije htio zaposliti. Doimao sam se slabašno i očito bio premlad. Neko vrijeme morao sam proći. Jahao sam tako različitim predjelima i dalje se nadajući da ću naići na nekoga tko će me zaposliti, no nakon nekog vremena morao sam priznati samom sebi da su svi moji pokušaji uzaludni. Budući da im je otac bio razbojnik, u očaju sam odlučio i sâm krenuti njegovim stopama. Zaustavio sam kočiju u namjeri da od nekog putnika uzmem samo nekoliko dolara kako bih mogao platiti ručak. Već nekoliko dana nisam jeo. Istina je sve što sam rekao.

– Shvaćam te, dječāče. Ne-koć je i meni bilo teško održati se uvijek na pravom putu – zamišljeno će kauboj.

Susrevši pogled pun razumi-jevanja, dječak se odahnuvši nasmiješio.

– Ipak, ako misliš da i ti moraš biti zao ako ti je otac bio nitkov, onda se grdno va-raš. Poznajem mnoge ljude čiji su očevi bili razbojnici, a oni su postali ugledni građani. Je-dan je čak šerif.

– I ja bih rado postao šerif – ozarena lica reče dječak. – Tako bih mogao ispraviti ne-što od svega lošeg što je učinio moj otac.

– Sada već pametnije raz-mišljaš – nasmiješio se kau-boj. – Ali ne moraš postati baš šerif. Dovoljno je da uvijek ost-aneš pošten i ako ti ponekad bude teško, sjeti se svoje majke. Neka ti onda bude uzor. Kad ti bude najteže, sjeti se da u tvojim žilama teče i njezina krv a ne samo očeva. Nego, pred nama je Alder. Potražit ćemo čovjeka kojemu si odu-zeo novac i vratiti mu ga.

* * *

Ujahali su u grad glavnom ulicom. Odmah su zapazili ko-čiju. Oko nje se sakupilo mnogo ljudi. Svi su uzbuđeno raspravljali okruživši nekog visokog čovjeka.

– Ne brini dječāče, sve će biti u redu – tiho će kauboj i okrene konja prema kočiji.

Visoki čovjek okrenuo se prema pridošlicama i sumnji-čavo ih pogledao. Kauboj je ugledao neljubazno, na prvi pogled odbojno lice. Sjahao je i pogledao dječaka.

– Najbolje će biti da se od-morimo – rekao je mirno.

Čovjek odbojna lica i dalje ih je sumnjičavo promatrao. Ljudi oko njega odmaknuše se u stranu. Uglavnom su to bili kauboji surova izgleda i mrkog pogleda. Sa strane je stajao i šerif.

– Odakle dolazite? – raspi-tao se čovjek nepristupačna izgleda.

– Sa sjevera – mirno i lju-bazno će kauboj.

– Tko je ovaj momak s to-bom?

– Moj prijatelj.

– Čini se da ne biraš prijate-lje. Nalik je na drznika koji je malo prije napao poštansku kočiju.

– Dobro zapažaš – nasmije-šio se kauboj. – Uistinu je na-pao kočiju i pretpostavljam da ovo pripada tebi – dodao je pruživši mu lisnicu. – Dječak mi je rekao da pripada viso-kom čovjeku neljubazna lica. Sedam dolara i trideset i osam centi... Izbroji sam.

– Tako, dakle! – ljutito će čovjek. – Zanima me što ćeš nam ispričati, kauboju. O kak-voj je neslanoj šali riječ?

– Imate pravo – nasmiješio se kauboj. – Sve je bila šala, iako ne neslana. U svakom slu-

čaju kladio sam se s dječakom da se nikada neće usuditi sam napasti kočiju i opljačkati putnike. Želio mi je dokazati da griješim. Što je učinio, znate i sami.

– Možda je to za vas šala, ali ovdje se to zove pljačka – ljutito je odbrusio čovjek. – Šerife, uhapsite tog razbojnika!

– Slagele, dobili se ste svoj novac – mirno će šerif. – Stranac vam je lijepo objasnio da je posrijedi bila oklada. Nitko nije stradao, nitko nije oštećen i kako bi bilo da sve zaboravimo? Neću valjda zatvoriti dječaka samo zato što se našalio. Svojevoljno su vratili novac i to odmah.

– Znači tako! – razljutio se Slagel. – Ovaj drznik napao je kočiju i...

– Sve sam lijepo objasnio – prekinuo ga je kauboj. – Kako bi bilo da sada sve zaboravimo, kako je predložio šerif?

– Ni govora! Ako ga šerif ne namjerava uhapsiti, sam ću ga odvesti u zatvor i podnijeti prijavu.

Čvrstom rukom odlučno je posegnuo za revolverom i začudeno pogledao u revolversku cijev koja se odjednom stvorila pred njime.

– Savjetovao bih ti da skloniš taj revolver ili ću se morati braniti. Jesi li sada voljan zaboraviti ovu malu nezgodu s kočijom?

– Ništa mi drugo ne preostaje – zažaren od bijesa procijedio je Slagel.

– U redu – mirno će kauboj. – Znači da dječak i ja možemo otići u restoran i nešto pojesti.

Slagel je spustio ruku s revolvera, okrenuo se i brzim koracima krenuo prema salunu. Čovjek naslonjen o zid obližnje kuće prišao je kauboju i dječaku.

– Prijatelju, vješti ste u barantanju oružjem – rekao je ljubazno. – Namjeravate li dulje ostati u gradu?

– Ako nađem posao, ostat ću.

– To bismo mogli srediti – nasmiješio se čovjek. – Zovem se Jess Peters, predradnik ranča JE. Za dvojicu kakvi ste vi, kod nas uvijek ima posla.

– Ranč JE? – upitao je kauboj.

– John Endicott – rastumačio je Peters. – Najpravedniji rančer u okolici. Vrlo dobro plaća, a posao nije previše težak.

– John Endicott... – zamišljeno će kauboj. – Kako je?

– Vrlo dobro. Poznajete ga? – začudio se Peters.

– Čuo sam za njega. Priлично smo gladni pa će biti najbolje da odemo nešto pojesti. Kad utažimo glad, javit ćemo vam što smo odlučili. Slažete li se?

– U redu, nadam se da ćete prihvatiti moju ponudu. Restoran je u pokrajnoj ulici.

– Sve mi se čini da za toga Endicotta nisi samo čuo nego ga i poznaješ – zaključio je dječak kad su se udaljili od Jessa Petersa.

– Imaš pravo. John Endicott jedan je od najpravičnijih ljudi koje sam dosad upoznao. I ti ćeš se, vjerujem, jednom vratiti u svoj rodni grad. Sada ga mrziš i uvjeren si kako se nikada nećeš zaželjati zavičaja, ali jednoga dana kada nestane ogorčenja koje te je natjeralo da odeš, sjeta i ljubav prema rodnom kraju prisilit će te kao i mene da se vratiš.

– Sumnjam – zlovoljno će dječak. – Jedino što me veže za moj rodni kraj je sjećanje na majku, a za to se ne treba vratiti u taj prokleti grad.

– Vidjet ćeš da ćeš se ipak jednom sjetiti mojih riječi – nasmiješio se kauboj.

Još nisu završili jesti, kad je u restoran ušao Slagel i prišao im.

– Slušaj me, momče – obratio se kauboju i sjeo. – Naravno da si mi nesimpatičan, ali kao predradnik ranča koji treba surove momke ne smijem misliti na svoje osjećaje i stoga te pitam hoćeš li raditi na našem ranču?

– Kojem?

– Ace, vlasnik je Clint Hollister.

– Hollister? Kakav je on čovjek? – raspitao se kauboj.

– Surov i tvrdoglav, ali dobro nas plaća i ne moramo previše raditi.

– Kako je?

– Dobro, vjerujem da će nas sve preživjeti – nasmijao se Slagel. – Poznaješ li ga?

– Čuo sam za njega. A što je s dječakom?

– Zna li rukovati oružjem?

– upitao je Slagel.

– Mislim da ti je to dokazao

– nasmijao se kauboj. – Budući da je sam zaustavio kočiju i...

– U redu – Mrzovoljno ga prekinuo Slagel. – Uzet ću i njega. Dakle?

– Upravo si dobio dvojicu novih ljudi. – nasmiješio se kauboj.

– U redu. Zovem se Bib Slagel, a ti?

– Nije važno kako se zovem. Dolazim iz Idahoa.

– Mogli bismo te zvati Idaho. Slažeš li se?

– Nemam ništa protiv.

Predradnik ranča Ace je otišao, pa kauboj i dječak nastaviše jesti.

– Radije bih radio za Petersa, a vjerujem da ni tebi ovaj Slagel nije simpatičan – promrmlija je dječak. – Zašto si pristao da radimo za njega?

– Ovo što ću ti sada reći, dječake, neka ostane naša tajna

– ozbiljnim će glasom kauboj i odloži nož i viljušku. – Prešao sam dvije i pol tisuće kilometara kako bih dobio posao na ranču Clint Hollistera. Znaš, prijatelju, on je moj otac.

II

Starac je ostavio magarca pred vratima trgovine i ušao.

— Kako si, Tumblebug? — nasmiješio se vlasnik trgovine.

— Bascombe, grlo mi je suho kao vulkan. Imaš li slučajno koju bocu za stare kupce? — upitao je starac.

— Nemam — nasmijao se Bascomb. — Jednom sam pokušao s jednom takvom bocom za stalne kupce i na kraju mjeseca se ispostavilo da sam tako potrošio tri sanduka.

— Dobro...dobro... — nasmiješio se starac. — Donio sam sa sobom popis stvari koje su mi potrebne. Vidim da je na popisu i boca viskija. Daj mi je odmah kako bih se osvježio dok ti iznosiš ostalo.

— Tko će sve to platiti? — upita Bascomb.

— John Endicott — mirno će starac.

— Znači, dobri Endicott i dalje potpomaže tvoje traganje za zlatom? Očito ne zna što radi jer...

— Što se mene tiče, možeš za bilo koga reći što ti drago, samo Johna ostavi na miru — prekinuo ga je Tumblebug. — On je najbolji i najplemenitiji čovjek kojeg sam ikada sreo, a što se tiče potpomaganja, vjerujem da znaš da će Johnu pripasti polovica moga bogatstva kada ga se jednom domognem.

— Znam.znam... To već znaju svi — nasmijao se trgovac.

Tom Hollister, koji se vraćivši se u Alder nakon deset godina izbjivanja prozvao Idaho, sjedio je u kutu trgovine, uređenom poput saluna, i slušao. Kraj njega sjedio je dječak i uživao odmarajući se poslije obilnog jela kakva već duže vrijeme nije okusio.

Idaho se sjećao starca koji je, još prije Tomova rođenja, počeo tražiti zlato. Tom ga je kao dječak često pratio na njegovim traganjima. Koliko se prisjećao, Endicott se oduvijek brinuo o starcu i potpomagao ga, iako nije vjerovao da bi Tumblebug ikada mogao naići na zlato.

Prije deset godina bilo mu je toliko godina koliko i dječaku koji je sada sjedio pokraj njega. Stasao je u pristala mladića u kojem bi netko, tko ga je prije čak vrlo dobro poznavao, teško mogao prepoznati mladog Toma Hollistera.

— Ovaj viski više nije baš tako dobar kao nekoć — promrmljao je starac. — Sjećam se vremena kada me jedna ovakva boca mogla uistinu zagrijati, a sada jedva da i osjetim da sam nešto popio. Najbolje će biti da mi daš još jednu. Na sjeveru ima dosta zmija. Viski je najbolji lijek protiv njihova ujeda.

— Ne mogu — usprotivi se trgovac. — Ovdje piše: jedna boca viskija.

— Daj mi manje graha.

– U redu. Čudim se kako to da te Endicott i dalje potpomaže uza sve svoje brige s Clintom Hollisterom. Ne razumijem zašto su se uopće tako silno zavadili. Sve mi se čini da će ubrzo izbiti pakao.

– Sve je skrivio taj stari zajedljivi Hollister – ljutito će Tumblebug. – Naravno da ništa ne razumiješ jer si tek nekoliko godina ovdje u gradu. Rat između Clinta i Johna izbio je prije dvadeset i pet godina. Uzrok je bilo novorođenče.

– Gluposti! – odmahnuo je Bascomb.

– Govorim ozbiljno. Dvojica najboljih prijatelja zavadila su se zbog novorođenčeta i postali su smrtni neprijatelji.

– Nemoguće! Pričaš gluposti!

– Ne pričam gluposti i kako to uopće nije tajna, ispričat ću ti, ali prije nego što počnem, daj mi još jednu bocu. Zmije su vrlo opasne i moram se pripremiti u slučaju da me koja uistinu napadne... Ako želiš, oduzmi mi još od graha.

– Govorio si o nekom novorođenčetu – upozorio ga Bascomb.

– Da, tako je. Dakle, taj Clint Hollister oduvijek je bio čudan, uvijek namrgoden. Tek u svojoj četrdesetoj godni istinski se zaljubio i ta ga je ljubav toliko izmijenila da je postao ljubazan i susretljiv sugradanin. Čuo sam odjednom kako

se smije i razgovara s ljudima u gradu. Ranč Ace je u ono vrijeme oživio i za ljude koji su na njemu radili, osvanuli su radosni dani – sa sjetom u glasu zaključio je starac. – Za nešto više od godinu dana Sally, Hollisterova žena, rodila je dječacića i umrla. Nikada do tada nisam vidio da netko može toliko patiti kao što je patio Clint. Volio je svoju ženu iznad svega i jednostavno nije mogao shvatiti da je odjednom više nema. Cijeli se njegov svijet u trenutku srušio. U očaju i bijesu za svu nesreću okrivio je i novorođenče. Zapovjedio je da ga odmah uklone jer će ga inače zadaviti.

Vlasnik trgovine začudeno je stresao glavom. Tom Hollister, Idaho, i dječak napeto su slušali starca. Prvi put je mladić čuo u cijelosti priču o svojem životu.

– John Endicott i njegova žena zatekli su se kod Hollistera kad se to dogodilo. Endicottova žena pomagala je pri porodu. Endicott je pokušao rastumačiti prijatelju da griješi. Rekao mu je da je dječak njegov i da ga mora prigrliti i voljeti, ako ne zbog njega samog, a onda zbog toga jer to dijete je njegovo i žene koju je toliko volio. Hollister se silno razljutio i potjerao prijatelja iz kuće, a umiješala sa i Endicottova žena rekavši Hollisteru da je nitkov i kukavica jer ne može podnijeti bol. Kad mu je

rekla sve što misli o njemu, Clint Holliser ostao je zatečan i posramljen, ali to naravno nije želio priznati. Na kraju mu je Endicottova žena rekla da će se ona brinuti o djetetu. Neka budem proklet ako nije tako i postupila – s ponosom u glasu dodao je stari Tumblebug.

– Uistinu ga je uzela k sebi?

– začudio se vlasnik trgovine.

– Da. Odrastao je na ranču JE i do svoje petnaeste godine bio je veseo, dijete, ali kada je odrastao i shvatio što se dogodilo, povukao se u sebe. Konačno je jednog dana osedlao konja i odjahao. O tada ga nitko nije vidio i ništa o njemu nismo čuli.

– Znači da je tako sve počelo – Zamišljeno će Bascomb.

– Upravo tako i sada barem znaš zašto o Hollisteru imam vrlo loše mišljenje i smatram da je nitkov. Od dana kada su Endicottovi uzeli k sebi njegova sina, Clint Hollister počeo je rovariti protiv svoga dotadašnjega najboljeg prijatelja. Možda je i požalio zbog svoje nepromišljenosti ali suviše tvrdoglav da bi priznao pogrešku, radije je mrzio Endicotta i podmetao mu klipove gdje god bi mu se pružila prilika. Ipak je John još jednom otišao do dječakova oca, želeći mu pružiti priliku za izmirenje. Pitao ga je kako da nazove dječaka, ali tom su se prilikom tako strašno zavadili da su ih

Hollisterovi kauboји jedva razdvojili.

– Zbog toga je, znači, podignuta ograda u dolini – zaključio je Bascomb.

– Da, upravo tako – kimnuo je Tumblebug i ponovo otpio gutljaj viskija. – Do onoga dana kada su postali neprijatelji zajednički su koristili dolinu i jednom godišnje sređivali račune. Gradnjom ograde, dolinu su podijelili na dva dijela i tako barem izbjegli otvoreni sukob, ali kako vidim, spremaju se velike neprilike i sve mi se čini da bi ubrzo ipak mogao izbiti sukob, a krivac za sve bit će Hollister, nikako Endicott, upamti to. Nego, daj mi još koju bocu viskija a manje namirnica. U posljednje vrijeme nisam često gladan.

– U redu, nego reci mi otкуда znaš da će ubrzo izbiti otvoreni sukob? – čudio se Bascomb.

– Zar ne vidiš da Bib Slagel traži nove jahače?

– Vidim, ali i ljudi s ranča JE traže nove ljude.

– Naravno da traže – ljutito će starac. – Ne misliš valjda da će John Endicott mirno čekati da ga ovaj nitkov otjera s vlastitog pašnjaka. To nikada! Borit će se ako treba, ali samo ako bude prisiljen...

* * *

Zastao je usred rečenice i nakašljao se ugledavši visoka mršava čovjeka šezdesetih godina kako se pojavio na vra-

tima trgovine. Tom Hollister ustao je i stisnuvši usne ponovo sjeo. Nakon deset godina ponovno je vidio pred sobom kruto lice i hladne oči svojega oca. Kosa mu je posijedila, crte lica poprimile su još oštrij i ogorčeniji izraz.

— Dobar dan, gospodine Hollister — promućao je Bascomb.

— Što radite ovdje, Tumblebug? — odrješito je upitao Hollister oštro odmjerivši starca.

— Brinem se oko svojih poslova — prkosno će starac.

— Ne bih baš rekao — zlovoljno će Hollister. — Koliko sam čuo prilazeći vratima, ponovo pričate o stvarima koje vas se ni najmanje ne tiču.

— Istina se svakoga tiče.

— Istina? — razljutio se Hollister.

Stisnuo je pesnice i prišao starcu.

— Ako smjesta ne izađete, ja ću vas izbaciti. Napolje! — povikao je razjareno.

— Nije mi ni na kraj pameti da izađem — mirno će Tumblebug. — Došao sam ovamo da kupim neke potrepštine i neću izaći dok sve ne dobijem. Nikoga vi nećete odavde izbaciti. Ako vam ne odgovara moje društvo, izađite vi. Ja ostaje — žestio se starac.

Trenutak je izgledao kao da će se Hollister baciti na starca. Gledali su se bijesno, obojica odlučni da ne popuste. Napokon je Hollister podignuo pesnicu i krenuo prema starcu.

— Ne pre nagljujte — mirno će Idaho.

U međuvremenu je ustao i prišao im.

— Što? — bijesno će Hollister.

— Ako ovako snažan čovjek udari nemoćna starca, uistinu se ne može time dičiti, nije li tako? — nasmiješio se Idaho.

Isprava bi Hollister bio najradije napao tog drskog mladića, ali se svladao i spustio šake.

— Uzmi svoje stvari i nestani — ljubazno će Idaho, obrativši se starcu.

— Tko si ti, mladiću? — začudio se Tumblebug.

— Zovu me Idaho.

— Idaho? Moram zapamtiti to ime — promrmljao je Tumblebug.

Uzeo je svoje stvari i izašao. Hollister pogleda zabrinutog i uplašenog Bascomba.

— Kupujem svu bodljikavu žicu koju imate na skladištu — osorno će Hollister. — Jeste li me razumijeli?

— Jesam, ali... John... John Endicott poslao mi je jutros narudžbu i...

— Njegova narudžba od ovog trenutka ne važi — samouvjereno će Hollister. — Ja kupujem sve i plaćam gotovinom. Priredite kolutove u dvorištu. Moji će ljudi ubrzo doći po njih. Bascombe, plaćam gotovinom i zato imam prednost. Jeste li me razumijeli?

— Jesam — tiho će trgovac.

Rančer se okrenuo Idaho i oštro ga odmjerio.

– Tko ste vi? – upitao je zlovoljno.

– Od malo prije smo ja i dječak na vašoj platnoj listi – nasmiješio se mladić. – Ovdje me zovu Idaho.

– Tako znači...U redu, potrebni su mi održavati ljudi. Samo nemojte pretjeravati, Idaho. Potražite Slagela i recite mu da smjesta dođe ovamo. Žica treba što prije biti prevezena na ranč. Ne bih htio da nas oni nitkovi s ranča JE preduhitre.

Idaho je kimnuo dječaku i zajedno su izašli iz trgovine. Kauboj je bio razočaran i utučen. Došao je u Alder da bi zadio očevu naklonost, a već se zavadio s njegovim predradnikom i zamjerio se i njemu samome.

– Znam, kako se osjećaš, Idaho – tiho će dječak. – Obojica smo nesretni. Nismo birali očeve – dodao je ozlojeđeno se nasmiješivši.

Ispred saluna sreli su Slagela i prenijeli mu Hollisterov nalog.

– Ja ću potražiti momke, a ti ostani u blizini trgovine – nasmiješio se Slagel. – Možda će biti potrebno da već ubrzo pokažeš koliko si vičan rukovanju oružjem.

Kad je Slagel otišao, Idaho je opazio da ga netko promatra. Okrenuo se i ugledao Jessa Petersa, predradnika ranča JE.

– Odlučio sam da prihvatim posao na ranču Ace – mirno će Idaho.

– Čuo sam – nasmiješio se Peters. – Žao mi je, ali čini se da ste se odlučili za pogrešnog gazdu. Uostalom, nadam se da znate što radite.

– Znam, ne brinite – nasmiješio se Idaho.

– Hej, kauboju! – povikao je uto Slagel.

Idaho i dječak krenuli su prema trgovini.

– Zašto razgovaraš s Endicottovim predradnikom? – žestio se Slagel. – Znaš li da smo s ljudima koji rade za Endicotta zavađeni? Dokle god budeš radio za nas, ne smiješ s njima progovoriti ni riječi.

Idaho je teškom mukom svladao bijes. Ako se želi izmiriti s ocem, mora pokušati i s njegovim predradnikom izaći na kraj.

Dječak ga je začuđeno pogledao, očito ne shvaćajući kako je njegov prijatelj miran. Slagel se pobjedonosno smješkao. Idaho se šutke priključio Hollisterovim ljudima i svi su zajedno krenuli prema prodavaonici.

– U dvorištu Bascombove trgovine natovarit ćemo na kola bodljikavu žicu – objasnio je Slagel. – Ako nas itko u tome pokuša spriječiti, pokazat ćemo mu tko smo.

* * *

Dok su prelazili ulicu, Idaho je opazio dvojicu jahača.

Upravo su ujahali u grad. Kau-
boj je zastao tako nenadano da
ga je dječak začudeno pogle-
dao. Čovjek pedesetih godina,
crvena lica i čekinjaste brade,
jahao je pokraj mlade ljupke
djevojke. Idaho se učinilo kao
da odjednom neka toplina oba-
vija njegovo srce. Posljednji
put kad je vidio Nance Endi-
cott, bila je desetogodišnja vra-
goljasta djevojčica čije su lice,
osute mnoštvom sunčevih pje-
gica, okruživale duge pletenice.

— Što je, Idaho? — nestrp-
ljivo će dječak. — Ne vidiš
valjda prvi put u životu lijepu
djevojku? — dodao je smiješeći
se.

— Ovako lijepu nisam dosad
vidio — ozbiljno će Idaho. —
Kad samo pomislim da sam se
prije deset godina igrao s
Nance i navlačio je za plete-
nice... — sjetno će Idaho. — Ne
znam zašto, ali mislio sam da
bi i dalje trebala biti onakva
kakvu sam je zadržao u sjeća-
nju.

— Do vraga, Idaho, ako
ovako nastaviš, ispostavit će se
da poznaješ cijeli grad — začu-
dio se dječak.

— Ne sviđa mi se što nepre-
stano psuješ — upozorio ga je
Idaho. — Dječaku tvojih go-
dina ne pristaju takvi izrazi.
Psujući ne postaješ stariji, je-
dino možda smješniji. Jesi li
me razumio?

— Jesam — postidio se dje-
čak.

Krenuli su prema trgovini u
trenutku kada su Endicott i nje-
gova kćerka zastali pred ula-
zom u dvorište. Clint Hollister
nadgledavao je utovar bodljik-
ave žice.

— Hej, vas dvojica! — povi-
kao je ugledavši Idahoa i dje-
čaka. — Što čekate? Pismenu
molbu... ili vam se možda ne
radi? Samo recite — dodao je
posprdno se smiješeći.

Dječakovo lice odražavalo je
uzrujanost i ogorčenje. Idaho
ga je povukao za rukav i odgur-
nuo do kolutova žice. Upravo
kada su namjeravali podignuti
kolut začuše odlučan glas.

— Prestanite! — povikao je
netko.

Idaho se okrenu, iako je i ne
vidjevši tko to više, odmah pre-
poznao Endicottov glas.

— Hollistere, polovica kolu-
tova pripada meni — nastavio
je Endicott. — Naručio sam
žicu prije tebe i...

— Slagele, molim vas, recite
Endicottu da je sva bodljikava
žica moja. Platilo sam gotovi-
nom i stoga imam pravo uzeti
sve.

— Vjerujem da ste čuli što je
posrijedi — nasmiješio se Sla-
gel odmjerivši Endicotta
posprdnim pogledom.

— Pretjerao si! — ljutito će
rančer. — Naručio sam žicu
prije tebe i Bascomb ti je to
rekao, samo ti si ga uplašio i
prisilio da je prepusti tebi. Još
ti jednom ponavljam: pretjerao
si, Hollistere!

– Slagele, recite ovom čovjeku da mi je žica potrebna jer namjeravam pomaknuti svoju ogradu kako bih ogradio područje u podnožju vodopada.

– Ni govora! Uopće nemaš pravo na vodopad i pašnjake u njegovom podnožju – žestio se Endicott.

– Jesi li siguran? – samouvjerenó se smiješio Hollister.

– Nije moguće da namjeravaš ići toliko daleko da prisvojiš zemlju koja ti ne pripada? Zar si postao razbojnik?

To je bilo previše. Hollister se toliko razljutio da se više nije obratio Endicottu preko Slagela, već gledajući ga u oči, izravno njemu:

– Imam pravo na onaj dio u podnožju vodopada gdje namjeravam tražiti zlato. Odlučio sam okušati sreću – smješkao se Hollister svladavajući bijes.

– Ti i traženje zlata! – ljutito će Endicott. – Uostalom, kad bi i tražio zlato, što uopće ne vjerujem, pri tom ti poslu uistinu ne bi trebalo smetati malo stado goveda. Zašto radije ne kažeš istinu i priznaš da me namjeravaš istjerati s pašnjaka? Malo prije sam ti rekao da si postao razbojnik, a sada dodajem još i to da si nitkov!

Idaho je opazio kako se njegov otac trgnuo. Endicottove riječi pogodile su ga kao šamar. Ruku je spustio nad revolver i u istom trenutku mladić se, ne misleći na moguće poslje-

dice, bacio među dvojicu ogorčenih protivnika.

– Nemojte pucati! – povikao je Idaho. – Gospodine Endicotte, sklonite ruku s revolvera – dodao je vidjevši kako je ovaj istovremeno kao i Hollister prihvatio revolver, ne misleći na posljedice.

– Skloni se, momče! – povikao je Hollister. – Neka puca! Svi se ostali sklonite i ne uplićite se!

– Sklonite se! – povikao je i Endicott.

– Smirite se! – tiho će Idaho. – Gospodine Endicotte, trojica iza vas uperili su vam u leđa revolvere. Bit ćete mrtvi prije nego što stignete potegnuti oružje.

– Znači da si me se na taj način želio riješiti – polagano će Endicott. – Nije moguće da si tolika kukavica? Sada se služiš već i zamkama, nije li tako?

– Zamka? Ovo je uistinu suviše! – bjesnio je Hollister.

– Idaho, sklonite se ako ne želite i sami stradati. Nitko me neće uvrijediti i izvući se nekažnjen.

– Sklonite se u trgovinu, gospodine Endicotte – mirno će Idaho ne obazirući se na Hollisterove prijetnje. – Smirite se i ne izlažite svoj život uludo.

Prisilio je rančera da krene prema vratima prodavaonice i uputio se za njime. Kod ulaza su Nance i trgovac Bascomb dočekali razjarenog Endicotta i ugurali ga u prostoriju.

– Požuri ako ne namjeravaš da se spotaknem o tebe – promrmljao je dječak iza Idahovih leđa.

Okrenuvši se kauboj je vidio kako dječak hoda natraške držeći nehajno u ruci revolver. Tako je spriječio Slagela i ostale da pucaju.

– Čemu je to potrebno? Clint Hollister ima mnogo mana, ali nikada ne bi pucao nekome u leđa – razljutio se Idaho.

– Možda, ali bi zato pucali njegovi ljudi – reče dječak.

* * *

Endicottov predradnik Jess Peters, šerif Nichols i nekolicina kauboya s ranča JE ušli su na prednji ulaz. Nance im je ispričala što se dogodilo.

– Jeste li vi jedan od očevih ljudi? – upitala je začuđeno i obratila se Idaho. – Nisam vas do sada vidjela.

– Nisam, radim na ranču Ace – nasmiješio se Idaho.

– Ali pomogli ste mojem ocu. On i gospodin Hollister na žalost su neprijatelji. Da se niste upleli, Hollisterovi kauboji bi ga bili ubili bez razmišljanja.

– Znam, zato sam i spriječio gazdu da prouzroči zločin zbog kojeg bi kasnije žalio. Nadam se da mi to neće zamjeriti.

– Neizmjereno sam vam zahvalna i radujem se da barem netko od naših neprijatelja zna što je poštenje.

Idaho se oprostio od djevojke i izašao. Dječak je odlučno krenuo za njim. Kola na koja je bila već natovarena sva žica upravo su napuštala dvorište trgovine. Otišli su do svojih konja, uzjahali i krenuli za kolima. Opazivši ih, Clint Hollister im je dojahao u susret i pokretom ruke naredio da stanu.

– Možda biste mogli biti tako ljubazni i objasniti mi zašto ste se umiješali u nešto što vas se ni najmanje ne tiče? – zlovoljno je upitao Hollister.

– Htio sam spriječiti da vas pogodi metak – mirno će Idaho.

– Zapovjedio sam vam da se sklonite. Zašto me niste poslušali?

– Nije mi promaknulo da Slagel i nekolicina drugih vaših ljudi drže revolvare upe-rene u leđa gospodina Endicotta. Htio sam spriječiti da počine zlodjelo koje zacijelo ne bi bilo u skladu s vašim nazorima o pravednoj borbi – ljubazno je odgovorio Idaho.

– Naravno da se ne bih složio time, ali čuli ste da sam zapovjedio da se nitko ne smije umiješati u borbu.

– Znam da jeste, ali sumnjam da bi vas vaši momci poslušali, a poslije Endicottove smrti ljudi bi pričali kako Clint Hollister nije dovoljno hrabar da se sam suprotstavi protivniku. Ne vjerujem da bi vam se to svidalo.

Neko je vrijeme Clint Hollister zamišljeno promatrao toga čudnog mladića koji mu se usprkos smjelosti, da mu se odupre, svidio ili možda baš zato što nije slijepo slušao njegova naređenja.

— Pitam se jeste li znali da sam uperio revolver u vaša leđa? — upitao je odjednom Hollister.

— Pretpostavljao sam...

— A ipak ste ostali okrenuti?

— Čim sam vas vidio, shvatio sam da ste neustrašiv, ali isto tako sam zaključio da čovjek vaših osobina zacijelo nikome ne bi pucao u leđa.

Nijem od čuđenja Hollister promatraše toga neustrašivog momka, ne sluteći da pred njime stoji njegov sin Tom. U njegovim ledenim plavim očima Idahou se na trenutak učinilo da čita divljenje.

— Do vraga, momče! — nasimijao se Hollister. — Do prije nekoliko trenutaka kanio sam te najuriti, a sada ti kažem da svatko za koga si spreman raditi može biti višo nego zadovoljan. Momče, budi vjeran ranču Ace i postići ćeš više nego što možeš sanjati.

Kao da se u trenutku zastidio svoje iskrenosti, okrenuo je konja i odjahao za kolima.

III

Satima su ljudi s ranča Ace postavljali ogradu. Idaho je

marljivo pomagao. Doduše nije sasvim razumio zašto je potrebno sagraditi novu ogradu, ali nadajući se da neće suviše smetati Endicottu, odlučio je da se ne protivi.

Hollister je naredio da se ograda pomakne samo toliko da odijeli jedino manji dio pašnjaka uzduž rijeke. Budući da je Endicottu i dalje ostavljen pristup dijelu pašnjaka gdje rijeka zaokreće u svoj tok, manji dio pašnjaka što ga je izgubio pomicanjem Hollisterove ograde, neće imati značajnije posljedice za njegovo stado.

Poslije podne je Hollister naredio da prekinu posao. Idaho se nadao da će ujutro dio ograde što su je još trebali postaviti, podignuti do vodopada tako da neće smetati Endicottovu stadu. Na ranču su se pobrinuli za konje i svi su bili začuđeni kada se tako rano oglasilo zvono pozivajući ih na večeru.

— Odspavajte sat vremena — savjetovao je Slagel poslije večere. — Čim izađe mjesec, nastavljamo posao.

— Čini se da nešto nije kako valja — promrljao je Idaho.

Dječak i kauboj krenuli su da se odmore.

— I meni se čini da Hollister sprema nešto podmuklo — složio se dječak.

* * *

U deset sati navečer Slagel je probudio ljude i naredio im da odmah ustanu. Nitko se nije

bunio. Sve su to kauboji i revolve-raši naviknuti na izvršavanje sumnjivih zadataka.

— Idaho, nije valjda moguće da ćemo Endicottovim govedima onemogućiti pristup vodi? — zabrinuo se dječak, tiho se obrativši prijatelju.

— Mi dvojica u svakom slučaju nećemo — uvjerljivo će kauboj. — Postoji granica koju nikada ne prelazim, čak i ako radim za svojeg oca.

— I ja tako mislim. Idaho, sve mi se više sviđaš — ozbiljnim će glasom dječak.

U koralu su uhvatili konje i šutke, predvođeni Clintom Hollisterom, odjahali do stare ograde. Stigavši do bijelom bojom označenog stupa, Hollister je zaustavio konja i zapovijedio ostalima da stanu.

— Na ovom mjestu kroz ogradu je ostavljen prolaz — obratio se Hollister svojim ljudima. — Odjahat ćemo na drugu stranu ograde i svatko će svoj laso prebaciti preko jednog stupa. Ja ću ih olabaviti a vi ćete ih redom polagano i oprezno izvući iz zemlje. Ako se itko od vas pokaže toliko nevješt da se bodljikava žica zaplete oko stupa kojeg bude izvukao iz zemlje, vidjet ćete kakav mogu biti kad se razljutim — upozorio ih je smrknuta lica.

Idaho je slutio što njegov otac namjerava, ali za sada nije mogao ništa poduzeti.

— Makni se! — povikao je Slagel trгнуvši ga iz razmišljanja.

Kauboj je stisnuo zube i projahao kroz otvor na ogradi. Zavitlao je lasom i prebacio ga preko stupa. Ostali su učinili isto. Slagel je prišao stupu oko kojeg je Idaho bacio laso, prodrmao ga i olabavio.

— Vuci! — zapovjedio je oštro.

Kauboj je prisilio konja na uzmak, laso se napelo i ubrzo je stup izvučen iz zemlje.

— Stani! — naredi Slagel i oslobodi laso. — Kreni do drugoga stupa.

Do ponoći su cijelu staru ogradu položili na zemlju i počeli je vući prema mjestu gdje su za dana podigli novi dio ograde. Sve nije išlo baš glatko. Žica se često zaplitala o kame-nje i korov, ali pod Slagelovim nadzorom posao je ipak prilično brzo napredovao. Dijelovi ograde oprezno su položeni na tlo. Uto su se pojavila kola. Ljudi koji su s njih sišli iskricali su alat i prionuli na posao. Iskopali su nove rupe za stupove i Idaho je gledajući ih kako rade sada već bio siguran u Hollisterove namjere.

Nova ograda nije vodila gore prema vodopadu, već je bila podignuta prema drugom dijelu doline, odvajajući ranč JE ne samo od dijela rijeke Alder, već i od velikog dijela do tada zajedničkih pašnjaka. Budući da nije trebao izraditi

nove stupove niti rezati žicu, Hollister je uštedio na vremenu i mogao prije svitanja provesti svoju podmuklu zamisao u djelo.

— To smo mogli i misliti — mrmljao je dječak. — Kakve li podlosti!

Idaho je odjahao do Hollistera koji je i dalje nadzirao postavljanje ograde.

— Što je, mladiću? — upitao je Hollister.

— Rado bih vas nešto upitao — odlučno će Idaho.

— Naravno. Samo izvoli — nasmiješio se rančer.

— Čini mi se da ste odlučili ranč JE odvojiti od dijela vode i pašnjaka. Možda griješim?

— Ne griješiš. Imaš li što protiv? — osorno će Hollister.

— Na sjeveru, odakle dolazim, takvo što smatra se vrlo podlim postupkom. Ovim što upravo činite kao da želite Johna Endicotta protjerati iz doline. Budući da njegova stoka neće moći do vode...

— Imat će pristup vodi — prekinuo ga je rančer. — Možda nisi opazio da je velika okuka koju čini rijeka ostala na Endicottovoj strani.

— Vjerujem da i sami znate da je to prilično malo za stado koliko je njegovo.

— Rijeka Alder cijele godine ima dovoljno vode. Namjeravam u podnožju vodopada tražiti zlato i zato imam pravo podignuti ogradu koja će spriječiti Endicottova goveda da

mojim ljudima smetaju dok rade.

— Pitam se nećete li jedne noći jednostavno pomaknuti ogradu toliko da će zatvoriti i pristup okuci rijeke i...

— Brineš se o stvarima koje te se uopće ne tiču — osorno ga prekine Hollister. — Ako želiš raditi za mene, bit ćeš dobro plaćen, ali potrebno je da izvršavaš zapovijedi bez suvišnih pitanja. Ako pak ne želiš raditi za mene, nosi se odavde i to što brže možeš. Jesam li bio dovoljno jasan?

— Rado bih radio za vas, uistinu rado, ali ako Endicottovim govedima onemogućite prilaz vodi, morat ću se povući i potražiti posao negdje drugdje — mirno je odgovorio Idaho.

— Ne namjeravam Johnovu stadu zatvoriti pristup do rijeke. Ako smatra da mu je dio što mu je ostao kod zaokreta rijeke previše tijesan, potrebno je jedino da dode do mene i zamoli me da mu otvorim prolaz. Vrlo ću mu rado prolaz otvoriti, potrebno je samo da me lijepo zamoli — smiješeći se rekao je Hollister.

— Razumijem — zamišljeno će Idaho. — Htjeli biste da John Endicott svlada ponos i ponizno vas zamoli za ustupak. Sada mi je zaista mnogo toga jasnije, ali isto tako vjerujem da i sami znate da vas John Endicott nikada neće doći moliti.

— Sve ovisi o njemu — nas-
miješio se rančer. — Ako je to-
liko tvrdoglav da ne želi popu-
stiti i zamoliti me za uslugu,
sam će biti kriv za svoju pro-
past. A što se tebe tiče, mla-
diću, već sam ti rekao da si izu-
zetan momak, ali nisi nezamje-
njiv. Osim toga, otkuda ti
pravo da se smatraš tako do-
brim poznavaoцем ljudi?

— Život me mnogo čemu
naučio.

— Ili prioni poslu, ili nestani!
Dok su se nijemo odmjera-
vali Idaho je razmišljao dopu-
šta li mu osjećaj dužnosti
prema Johnu Endicottu da i
dalje radi za oca, okrutnog i
hladnog Clintu Hollistera.

— Mislim da ću za sada ost-
ati kod vas — zamišljeno je
zaključio Idaho i odjahao.

Hollister je smrknuta lica
gledao za Idahoom.

* * *

U svitanje je stara ograda
ponovo bila postavljena, ljudi
su natovarili alat na kola i
umorni uzjahali. Bili su željni
odmora i sna.

— Idaho, ti i dječak krenite
za mnom — zapovjedio je Sla-
gel. — Fisheye, Granger i Mott
takoder. Kad Jess Peters vidi
ograda što je preko noći ni-
knula iz zemlje, vjerojatno će
poludjeti od bijesa. Spriječit
ćemo ga da je možda pokuša
srušiti.

Ljudi kojima predradnik
ranča nije zapovjedio da ga sli-
jede, požurili su da nestanu

prije nego što ovaj možda dode
na neku drugu zamisao.

Hollister je odjahao da raz-
gleda ogradu za dana, a Slagel
i petorica odabranih krenuli
su do isušenoga korita.

Nekoliko stotina metara da-
lje došli su do mjesta gdje
ograda prolazi isušenim kori-
tom zvanim Six Mile Gully.
Dugi, zavojiti jarak prelazio je
Endicottovim pašnjakom i gu-
bio se u rijeci Alder. Samo za
vrijeme poplava tekla je njime
voda s North Rangea prema
rijeci. Inače je bio samo dese-
tak kilometara dugačka usje-
klina u travom obraslom tlu.

Slagel i petorica njegovih
ljudi približili su se koritu ri-
jeke upravo kad je Jess Peters
izjahao iz njega. Ugledavši ja-
hače s ranča Ace zastao je u
mjestu. Slagel je naredio svo-
jima da takoder zaustave ko-
nje. Bez riječi je pogledao Fis-
heyeja. Ovaj je kao da slijedi
neku nijemu zapovijed sjahao i
sa škarama za žicu u ruci pri-
šao ogradi. Našao se uz Pe-
tersa.

— Dobar dan, Peterse — nas-
miješio se Slagel. — Lijep dan,
zar ne?

Predradnik ranča JE sjedio
je nepomičan u sedlu i uporno,
netremice promatrao Slagela.
Odgovorivši glas mu nije bio
naročito oštar, ali svaka riječ
kao da je parala zloslutnu ti-
šinu koja je na trenutak oba-
vila ljude oko ograde.

— Radili ste noću i vrlo uspješno obavili prijavu, kukavički posao. Ostavili ste nam jedino okuku rijeke, a i nju ćete nam vjerojatno jedne od slijedećih noći oduzeti, u namjeri da naša goveda uginu od žeđi.

— Ne budite bezobrazni, Jesse, jer ću vas jednostavno mecima izbaciti iz sedla — zaprijetio je Slagel. — Osim toga, upozorite svoje ljude da smo vrlo osjetljivi na ovu ogradu...

— dodao je zlorado se smiješeci. — Neka se nitko ne usudi dirati je! Naredio sam da je postave i ovdje će i ostati. Ako izgarate od želje da se obračunate s onim koji je naredio da se postavi ograda, potegnite revolver i prestanite govoriti gluposti!

Peters je ostrim pogledom odmjerio protivnika i ako je možda na prvi pogled izgledalo da oklijeva, u njegovim očima nije bilo niti malo straha.

— Pitam se koje su mi mogućnosti — mirno će Peters. — Naravno ne protiv vaš, jer ovakva tvora kao što ste vi nikada se nisam plašio... Pitam se što bi poduzeli vaši ljudi kada bih potegnuo revolver.

— Pokušajte, pa ćete vidjeti — nasmiješio se Slagel i u istom trenutku potegnuo revolver.

Jess Peters istovremeno je posegnuo za revolverom, ali metak što se oglasio sa strane gdje je stajao Fisheye, spriječio

ga je da se brani. Dok je pogođen padao iz sedla, Idaho se učinilo kao da ga je pogledao očima u kojima se naziralo predbacivanje i žaljenje. Nepomičan, ostao je ležati na tlu.

— Prokleti ubojico! — povikao je Idaho.

Potjerao je konja prema Fisheyeju. Zlikovac se okrenuo i zapucao. Njegov je metak zbog brzine kojom ga je ispalio promašio cilj, a Idaho je pogodio. Fisheye se trgnuo, zabacio glavu i, obujmivši stup kraj kojeg je stajao, polagano se srušio. U istom trenutku Idaho je okrenuo konja. Osjećao je da mu prijeti nova opasnost. Bib Slagel upravo je podizao kolt.

— Ostavi to, Slagele! — povikao je dječak.

Blijed u licu gledao je uporno Slagela. Kažiprst se grčio oko obarača za dječaka i suviše teškog revolvra.

— Ruke uvis! — ljutito će Idaho. — Prokleti ubojice! Nitkovi!

U trenutku kad su Slagel i preostala dvojica, u nemoći da učine suprotno, bijesno podigli ruke, dojahao je Clint Hollister.

— Što se ovdje događa? — začudio se vlasnik ranča Ace. — Idaho, sklonite revolver! Slagele, što je?

— Ni govora! — žestio se Idaho. — Ovaj nitkov kojeg ste namjestili kao svojeg predradnika postavio je Jessu Petersu podlu zamku. Na najkukavičkiji način ga je htio ubiti. Pe-

ters je rekao da je Slagel tvor. Mislim da je izraz previše blag. Slagel je izazvao Petersa i potegnuo revolver. Kad je Peters potegnuo revolver, Fisheye je iz prikrajka pucao i izbacio ga iz sedla. Ubio sam tog nitkova i ne žalim zbog toga – dodao je zlovolio.

– Slagele što imate reći na sve ovo? – obratio se Hollister predradniku.

– Laž! Najobičnija podmukla laž! – ljutito će Slagel. – Fisheye i Peters pravedno su se borili. Nemojte mu vjerovati. Želi samo unijeti pomutnju među nas. Sve mi se čini da je Endicottovo njuškalo. Pitaјte ostale.

– Idaho, čuli ste što je rekao moj predradnik – mirno će Hollister. – Vjerujem svojim ljudima. Ovdje nemate više što tražiti.

– Naravno da nemam! – ljutito će kauboј. – Niste valjda mislili da bih poslije ovoga uopće ostao ovdje među ovim tvorovima i nitkovima. Želio sam raditi za vas, gospodine Hollistere. Iz nekih osobnih razloga najiskrenije sam želio pridobiti vaše povjerenje. Budući da vidim da su sva moja nastojanja uzaludna, odlazim. Odlučili ste Johna Endicotta po svaku cijenu poniziti, ma koliko vas to skupo stajalo. A sve to samo zato što je prihvatio vašeg sina kojeg ste se odrekli, djeteta žene koju ste navodno iskreno voljeli. Jeste li uopće sposobni voljeti?

– Proklet bio, mladiću! – razjario se Hollister. – Tko ti je sve to ispričao?

– Nije važno – mirno će Idaho. – Svi ovdje o tome pričaju, iako u svemu nemaju pravo. Ja sam vas prozreo. Zapravo, uopće niste toliko okrutni kakvim biste se željeli prikazati. Ogorčeni ste, jer ste bili nepravedni prema prijatelju i u nemogućnosti da svladate samoga sebe i priznate svoju grešku, pokušavate uništiti čovjeka koji je vašem sinu pružio dom onda kad ste mu vi zatvorili vrata. Htjeli biste samoga sebe uvjeriti da mrzite Endicotta. Kako biste mu učinili što više zla, želite ga natjerati da vas dode moliti za milost. John Endicott je ponosan i pošten, pa nije sposoban da se spusti tako nisko kao vi. To je sve što sam vam želio reći. Vaši nitkovi ubrzo će izmisliti neko novo zlodjelo, a što se mene tiče, odvest ću Petersa na ranč JE, i ako me prihvate, ostat ću tamo zajedno s dječakom.

Clint Hollister bio je toliko zatečen svime što je čuo da je nijemo saslušao optužbe, ne znajući što bi odgovorio. Dok je dječak sakupljao oružje koje su zlikovci po Idahovoj zapovijedi ispustili iz ruku, Hollister je dao svojim ljudima znak da ga slijede i šutke, okrenuvši konja, odjahao na ranč.

Idahoa je iz razmišljanja trgnuo povik. Dječak se provu-

kao kroz otvor na ogradi i kleknuo pokraj Petersa.

— Nije mrtav — rekao je dječak. — Možda bismo ga mogli živa prenijeti na ranč.

Škarama za žicu Idaho je proširio otvor na ogradi i projahao na drugu stranu. Predradnik ranča JE bio je teško ranjen, ali postojala je nada da preživi. Idaho je zaustavio krvarenje podvezavši ranu. Podigli su Petersa na konja i svezali ga za sedlo da ne padne.

IV

Jahali su isušenim koritom, izbili na stazu za ranč JE i odjednom pred sobom ugledali starog Tumbleduga. Starac je sa sobom vodio natovarena magarca.

— Stani, prijatelju — obratio se Tumblebug magarcu. — Odakle dolazite? — začudio se pogledavši Idahoa i dječaka. — Nije li ovo Jess Peters? Što se dogodilo? Što vam je skrivio jadnik?

— Smiri se, starče — umirio ga je Idaho. — Vodimo ga na ranč JE.

— Namjeravate li Johnu rastumačiti kako vas je jadnik htio napasti, ali vi ste bili brži i...

— Pogrešno misliš — prekinuo ga je Idaho. — Reći ćemo Endicottu da je Petersa pogodio Fisheye.

— Fisheye — uznemireno će starac. — Taj je nitkov jedan od najopasnijih revolveraša u kraju.

— Bio je... — Bio? — začudio se starac. — Tko ga je svladao?

— Ja — mirno će Idaho. — Kukavički je iz prikrajka pucao u Petersa kad se ovaj namjeravao suprotstaviti Slagelu. Nitkov! Morao sam ga kazniti.

Starac je stisnuvši oči pažljivo promatrao mladića.

— Kako si ono rekao da se zoveš? — upita napokon.

— Idaho.

— Idaho? Ah, tako... Znaš, podsjećaš me na nekoga koga sam nekoć poznavao. Bilo je to prije desetak godina. Dječak mi je bio vrlo drag. Živiš li oduvijek u Idaho ili si možda...

— Mislim da to sada nije važno — oprezno ga je prekinuo mladić.

— Imaš pravo — nasmiješio se Tumblebug. — Pitam stvari koje me se ne tiču. Moram dalje, momci. Drago mi je da smo popričali. Pobrinite se za Petersa. Namjeravam sljedećih dana pomno pretražiti ovo korito sve do brežuljka. Ovuda je nekoć tekla rijeka i tko zna neću li naići na zlato. Čovjek se uvijek mora nadati — dodao je smiješeći se. — Vjerujem da ćemo se ponovno sresti, momci.

Pozdravili su se i dok je starac vodeći magarca krenuo dalje koritom, Idaho i dječak nastavili su jahati prema ranču JE.

Nakon dugih godina izbivanja prvi put je Idaho ponovo osjetio ugodan osjećaj zadovoljstva što ga čovjek osjeti vraćajući se u rodni kraj. Na pašnjacima kojima su upravo jahali, maleni Tom Hollister proživio je sretno djetinjstvo. Poznavao je svaki brežuljak i humak. Često je staroga Tumblebuga pratio u traganju za zlatom i gorljivom je znatiželjom slušao priče o tragačima.

Starac ga je, u to je Idaho bio siguran, prepoznao, ali je bio dovoljno mudar da shvati kako mladić za sada ne želi da se zna tko je. Bilo koji da su razlozi naveli Toma Hollistera da promijeni svoje pravo ime, starac ga neće odati.

Ugledavši pred sobom oblike ranča JE, Idaho osjeti toplinu oko srca. Već izdaleka ljudi na ranču opazili su ih i dojahali im u susret.

Na čelu je jahala Nance Endicott. Zaustavila je konja i, prepoznavši ranjenog Petersa prebačenog preko sedla, od straha je problijedila.

— To je Jess! Je li teško ranjen? Što se dogodilo? — upitala je zabrinuto.

— Teško je ranjen, ali nadam se da će se izvući — odgovorio je Idaho.

— Odjahat ću naprijed kako bih sve pripremila. Ispričat ćete poslije što se dogodilo — reče Nance i podbode konja.

Ostali jahači pridružili su se pridošlicama.

Na verandi glavne kuće na ranču dočekao ih je John Endicott. Pokraj njega stajao je gospoda Endicott, žena za koju su Idahoa vezale mnoge drage uspomene jer je njegovo djetinjstvo učinila bezbrižnim i dala mu osjećaj da živi u svojem domu u krugu vlastite obitelji. Nikada, ni u jednom trenutku nije se uz ove ljude osjećao strancem, a ipak, odrastavši, osjetio je potrebu da ode. Poželi da skoči s konja i zagrlji te drage ljude, ali svjestan da se ne smije odati, svladao je osjećaje.

Namjeravao je Endicottovima pomoći da se održe na ranču, a potom će se vratiti u Idaho na ranč koji je tamo sagradio i pokušat će zaboraviti oca čiju naklonost nije uspio steći.

— Dobar dan, Idaho — ljubazno će Endicott. — Je li Jess teško ranjen?

— Jest. Dobar dan, gospodo Endicott.

Idaho je skinuo šešir u znak pozdrava i ljubazno kimnuo.

— Drago mi je da sam vas konačno upoznala — ljubazno će Endicottova žena. — Sjašite i udite. Ubrzo će biti gotovo jelo. Zacijelo ste obojica gladni. Tede, odnesite Jessa u gostinjsku sobu. Budite oprezni dok ga budete prenosili. Neka vam netko pomogne. Joe, molim vas, požurite u Alder i potražite liječnika Templetona. Recite mu da odmah dođe. Ako

do četiri sata ne bude ovdje, recite mu da će imati posla sa mnom – dodala je i otišla u kuhinju.

Idaho se morao nasmiješiti. Endicottova žena za sve se ove godine uopće nije izmijenila. Ostala je ona ista odrješita i odlučna osoba, koja je znala tješiti isto kao i kuniti ako bi to smatrala potrebnim.

Idaho i dječak pomogli su Petersa prenijeti u kuću. Konji su već bili rasedlani i stajali u koralu. Netko se pobrinuo za njih i dao im jesti.

-- Gazda bi želio razgovarati s vama – reče im kauboj pjevava lica i krivih nogu. – Zovem se Ted. – Čeka vas u prostorijsi desno od ulaza – dodao je pokazavši im kamo da odu.

-- Idaho, ovdje si se znači nekoć igrao? – zadržano će dječak, obazrevši se po ukusno uređenoj dnevnoj sobi prostrane rančerske kuće.

Idaho je samo kimnuo. Uzbuđenje ga je sprečavalo da izusti makar i riječ.

-- Sjednite, momci – ljubazno će Endicott pozvavši ih da udu. -- Znam da bih vas tek poslije jela trebao pitati sve što me zanima, ali suviše sam uzbuđen da bih mogao čekati. Nadam se da mi nećete zamjeriti.

Idaho je ukratko ispričao što se dogodilo.

-- Mnogo vam dugujem – zamišljeno će Endicott kad je Idaho zašutio. -- Nije riječ

samo o Petersu. Razmišljao sam i o onome što se dogodilo u Bascombovoj prodavaonici i shvatio da ste mi spasili život. Kako da vam se odužim?

-- Ništa mi niste dužni – mirno će Idaho – ako ste voljni, mogli biste mi učiniti uslugu. Prije nego što smo dječak i ja prihvatili posao na ranču Ace, vaš nam je predradnik ponudio posao na vašem ranču. Iz nekih osobnih razloga, kad nam je Slagel predložio da radimo na ranču Ace, prihvatio sam njegovu ponudu. Ubrzo se ustanovilo da sam pogriješio. I dalje vjerujem da Clint Hollister nije podlac, ali su zato njegovi ljudi zlikovci i nitkovi. Surov je, ali ne toliko pokvaren da bi ikome pucao u leđa, pogodio ga iz zasjede ili nešto slično zapovjedio. Barem mi se tako čini – dodao pomalo zamišljeno. -- Dječak i ja rado bismo radili kod vas, ako ste nas i dalje voljni primiti poslije svega što se dogodilo.

-- Naravno! To sam vas upravo i sam želio zamoliti – javio se Endicott. -- Sretan sam da prihvaćate raditi za mene. Idaho, vi ćete biti moj novi predradnik.

-- Nisam baš tako mislio – zatečeno će mladić – Imate mnogo dobrih ljudi koji su prije mene zaslužili to mjesto.

-- Malo je onih koji ovdje rade dugo – odmahnuvši rukom prekine ga Endicott. -- Osim toga nikome od njih ne

bih mogao povjeriti tako odgovornu dužnost. Svi su vrlo dobri momci, ali potreban im je netko tko će ih znati voditi. Izravni sukob s Hollisterom sada je neizbježan. Žao mi je da to moram reći, ali na žalost je tako. Kad samo pomislim da smo nekoć bili kao braća – sjetno će rančer. – Uzeo sam k sebi njegova sina tek što se rodio. Clint ga je odbacio ne mogavši preboljeti ženinu smrt – zamišljeno je rekao govoreći više za sebe nego za ostale. – Dječaka smo zavoljeli kao vlastito dijete, ali Clint se nikako nije mogao s time složiti i od najboljeg prijatelja pretvorio se u mog najvećeg neprijatelja. Gdje god bi mu se za to pružila prilika pokušavao mi je napakostiti. Sada je pod izlikom da namjerava tražiti zlato, ogradio veći dio prilaza vodi, znajući da će me tako upropastiti.

– Gospodine Endicott – zamišljeno će Idaho – obojica živite na državnoj zemlji. Zašto se jednostavno ne upišete kao vlasnik dijela zemlje na kojem su vaši pašnjaci i prilaz rijeci? Osim toga mogli biste tražiti od od šerifa da vas zaštiti.

– Ne želim ikoga moliti za pomoć, pa niti šerifa – mirno će Endicott. – Po mojem mišljenju nitko nema pravo svojati zemlju ovako kako to čini Clint. Zemlju koju nije ogradio ili nekako označio nitko ne može smatrati isključivo svojom.

– Što se toga tiče, u zabludi ste – mirno će Idaho. – Hollister je naime već podigao ogradu i presjekao dolinu onako kako mu odgovara. Zato je i ostavio svoje ljude da pri-paze na ogradu i kad je Peters vidio...

– Nije imao vremena! – prekinuo ga je Endicott uzbuđeno. – Njegovi ljudi su jučer postavili oko dva kilometra nove ograde.

– Da, samo što su na žalost radili i noću i umjesto da su gubili vrijeme postavljajući novu ogradu, za preostali su dio dovukli staru ogradu i postavili je onako kako im odgovara – sa žaljenjem će Idaho. – Jedino što nisu ogradili, jest okuka rijeke, ali tko zna neće li i taj dio ubrzo ograditi.

– Ogradit će bez sumnje i taj dio – zlovoljno će Endicott.

– Preostaje samo jedna mogućnost – ozbiljnim će glasom Idaho: – Morate i vi podignuti ogradu i to tik uz Hollisterovu tako da osigurate pristup okuci i vodi. Podignuvši ogradu, morate je danonoćno nadzirati.

– I ja sam mislio o tome. Zato sam i dao izraditi nove stupove i naručio žicu, ali eto Clint me preduhitrio i kupio svu bodljivavu žicu s Bascomb-ova skladišta. Dok nabavim drugu žicu, već će biti biti prekrasno.

– Gospodine Endicott, preuzimam mjesto predradnika,

ako mi dopustite da odmah počnem graditi ogradu – odlučno će Idaho.

– Ali mladiću, otkuda vam žica? – začudio se Endicott.

– Nabavit ću je, ne brinite – uvjerljivim će glasom mladić.

V

Popodne istoga dana Idaho i dječak odjahali su u Hartsville, gradić osamdesetak kilometara udaljen od Aldera. Putem je Idaho neprestano imao osjećaj da ih netko promatra i slijedi, ali nije mogao opaziti išta sumnjivo.

Najveća trgovina u Hartsvilleu, Carter i Blane, upravo je trebala biti zatvorena kad su ujahali u grad. Trgovac je izlazio iz prodavaonice. Idaho ga je iznenadio kupnjom veće količine žice i tako još neko vrijeme zadržao.

– U redu – zadovoljno je odgovorio trgovac. – Odmah ću potražiti mojeg ortaka i dopremit ćemo žicu ovamo.

Idaho i dječak otišli su do staje za iznajmljivanje i unajmili manja kola. Kasnije su svratili u restoran i naručili obilan obrok.

Čovjek čiju je blizinu Idaho – osjećao cijelo vrijeme pažljivo ih je promatrao. Vidio ih je da izlaze iz trgovine a ubrzo za njima otišao je i trgovac. Uvjerivši se da u prodavaonici nema nikoga, ušao je i nasmije-

šio se ugledavši mnogo robe koja će vrlo brzo gorjeti, čim je zapali. U uglu prostorije ugledao je bačvu s petrolejem. Po drvenom podu razlio je petroleje sve do ulaza u stražnju prostoriju trgovine, mali ured, i produžio do pisaćeg Stola na kojem je stajala svjetiljka. Otvorio je stražnja vrata i provirio van.

Na razliveni petrolej bacio je upaljenu šibicu i zadovoljno promatrao kako se vatra širi u glavnu prostoriju. Srušio je svjetiljku na tlo i kroz stražnja vrata žurno izišao na ulicu. Uzbro je cijela prodavaonica bila u plamenu. Čovjek koji je podmetnuo vatru u velikom luku se vratio u glavnu ulicu i priključio prvim, zabrinutim građanima koji su žurili prema prodavaonici.

– Što se dogodilo, Jime? – netko je upitao preneraženoga Cartera.

– Ne znam. U trgovini je gorjela svjetiljka...Možda se srušila i razbila...Ne znam...Uništeni smo...To je zbilja strašno – mucao je nesretni trgovac.

– Zaista nezgodno – tužna će izraza lica čovjek koji je podmetnuo vatru.

Obratio se čovjeku pokraj sebe:

– Recite, ima li negdje u blizini još koja trgovina u kojoj bih mogao naći bodljikavu žicu?

– Ima, ali prodavaonica Harryja Greena nije ni upola tako velika kao što je bila ova. Harry je tamo s onom skupinom ljudi – dodao je čovjek.

– Uistinu nezgodno – mirno će podmetač vatre prišavši trgovcu Greenu. – Došao sam ovamo kako bih kupio bodljikavu žicu. Niste li vi možda trgovac?

– Jesam.

– Držite li bodljikavu žicu?

– Imam nekoliko kolutova.

– Evo, plaćam unaprijed. Ja sam predradnik Slagel s ranča Ace. Hitno nam je potrebna bodljikava žica. Ostatak ću platiti kad dođem po robu.

– U redu – kimne trgovac i napiše potvrdu na komadiću papira.

* * *

Tek što su Idaho i dječak naručili jelo, začuše buku i uzrujane glasove. Ubrzo se oglasilo zvono za uzbunu. Požurili su na ulicu i ugledavši trgovinu Cartera i Blanea kako nestaje u vatrenoj stihiji, zastali su od zaprepaštenja.

– Dječače, kad bih znao da je Slagel u gradu bio bih uvjeren da je vatra podmetnuta – mrzovoljno će Idaho.

Raspitao se ima li u gradu još koja prodavaonica i isto kao Slagel bio je upućen Harryju Greenu.

– Dobra večer – ljubazno se Idaho obrati trgovcu. – Možete li mi prodati bodljikave žice?

– Žice? Začudio se trgovac. – Upravo sam prodao svu zalihu, ali vrlo ću rado naručiti.

– Nije potrebno – prekinuo ga je Idaho. – Hvala vam na trudu.

Upravo kad ga je htio upitati kome je prodao žicu, Idaho je nešto podalje ugledao Slagela kako se naslonjen o zid obližnje zgrada zadovoljno smiješi.

– Čini mi se da smo pobijeđeni – mrmljao je dječak trudeći se da sustigne prijatelja dok je ovaj bijesno žurio prema restoranu.

– Pobijeđeni? – mrzovoljno će Idaho. – Ni govora! Sada tek počinjemo! Hajdemo prvo pojesti. Ohladit će nam se odrčsci.

* * *

Nance Endicott krenula je s ocem i njegovim ljudima do pašnjaka.

– Oče, ne čini li ti se Idaho nekako poznat? – upitala je djevojka.

– Poznat? Ne znam, ne bih rekao.

– Ne mogu se oteti dojmu da sam ga negdje već srela. Znam da je to nemoguće, ali ipak mi se čini kao da ga poznajem otprije. Nešto na njemu govori mi da ga poznajem. Ne znam je li to njegov glas, ili način kako jaše ili nešto drugo. Je li već prije radio za nas?

– Ne, nije.

– Onda me vjerojatno podsjeća na nekoga. Znaš li da je

Jess Peters oduševljen Idaho? Rekla sam mu kako je svladao Fisheyeja, a Jess mi je ispričao kako je u Alderu nasamario Slagela. Čini se da je dječak na Idahov nagovor zaustavio poštansku kočiju i oduzeo Slagelu šest ili sedam dolara. Dok je Slagel u gradu pričao o strašnom oružanom napadu na kočiju, Idaho i dječak ujahali su u grad i vratili mu novac, obrazloživši da je riječ o okladi. Kad je Slagel razjaren ipak htio dječaka zatvoriti, Idaho ga je spriječio.

— Taj je momak izuzetan. Sretan sam što je prihvatio posao na našem ranču.

— Ni meni nije žao — nasmiješila se Nance. — Oči su mu tako sanjarske...

— Hej! — nasmijao se Endicott.

Nije stigao upitati kćerku što bi trebala značiti ta izjava, jer Nance je već podbola konja i mahnuvši mu odjahala.

U podne su se vratili na ranč ostavivši dvojicu kod okuke rijeke da pripaze kako Hollisterovi ljudi ne bi produžili ogradu. Stigavši na ranč, netko od ljudi ugledao je u daljini dvojicu jahača.

— Idaho i dječak! — povikao je Ted.

Praznih ruku — dodao je netko razočarano.

Svi su se okupili oko njih, dok su umorni sjahali u blizini korala.

— Izgledate umorni — zaključio je Endicott. — Umijte se i dodite jesti.

— U redu, gazda — umorno se nasmiješio Idaho. — Žicu na žalost nismo nabavili.

Ukratko je ispričao što se dogodilo u Hartsvilleu.

— Znači da žicu moramo nabaviti negdje drugdje — dodao je na kraju.

— Ne znam gdje — zamišljeno će Endicott.

— Ja znam — nasmiješio se Idaho. — Ti se, dječace, pobrini za konje, a vi ostali odmah ih poslije jela osedlajte. Uzmite puške i dovoljno municije. Gospodine Endicott, rado bih razgovarao s vama trenutak nasamo.

Vrativši se iz Endicottove radne sobe, sjeo je za stol i napunio tanjur.

— Baldy, koliko si ljudi ostavio da čuvaju ogradu? — raspitao se Idaho.

— Dvojicu.

— Povedi još dvojicu i odjašite do ograde. Nemojte se previše približavati Hollisterovim ljudima, ali im dajte na znanje da ne namjeravate odstupiti. Ne smijemo gubiti niti trenutka. Neka netko osedla konje za mene i dječaka. Tede, i ti, dječace, ostanite ovdje, a vi ostali, ako ste pojeli, krenite na posao.

Razložio je Tedu i dječaku svoj plan i rekao svakome što mu je činiti.

Prešli su Six Mile Gully i uputili se kroz prolaz koji je graničio sa South Rangeom. Iza prolaza put se odvajao u jednom smjeru prema Hartsvilleu, a u drugom prema Alderu. Krenuli su prema Alderu.

Nekoliko kilometara pred gradom Idaho je kimnuo Tedu i kauboj mahne ljudima da pođu za njime. Skrenuli su prema jugu da bi u velikom luku zaobišli grad. Idaho i dječak ujahali su u grad. Dječak je sjahao pokraj staje za iznajmljivanje, a Idaho je odjahao do banke. Ušao je i pred čovjeka za blagajnom gurnuo ček ispisan Endicottovim rukopisom.

— Molim vas, potvrdite da ćete ček isplatiti — obratio se čovjeku.

Službenik je uzeo ček, tiho zazviždao začudivši se visini iznosa, ovjerio ga i vrati.

Idaho se zahvalio, izašao iz banke i odjahao do puta koji je od Aldera vodio na ranč Ace. Tamo je pričekao ostale.

Polu sata kasnije pojavio se Ted s ostalim Endicottovim kaubojima. Idaho je ponovo preuzeo vodstvo. Projahali su prolazom, prošli pašnjak ranča Ace sve do brežuljka istočno od ranča i tamo skrenuli na zapad, znajući da ih s te strane ljudi s ranča Ace neće opaziti. Ugledavši napokon pred sobom glavnu zgradu ranča, usporili su da ne bi pažnju prerano svratili na sebe.

Šestorica kauboja zatekla su se pred zgradom kada su se Idaho i njegovi ljudi odjednom pojavili iza ugla zgrade. Mott, jedan od Hollisterovih kauboja, začuđeno je opsovao i potegnuo revolver. Ugledavši pred sobom desetak pušćanih cijevi, zlovoljno je ispustio oružje.

— Tede, drži ih na nišanu — zapovjedio je Idaho. — Koliko vidim kola sa žicom su još u staji. Četvorica neka istovare sve što nam nije potrebno i upregnu konje u kola. Odmah ću se vratiti.

Sjahao je i ušao u kuću. Desno od ulaza, iz radne sobe njegova oca, začuo se oštar glas.

— Jeste li to vi, Slagele? — upitao je Hollister.

— Dobra večer, gospodine Hollistere — mirno će Idaho. — To sam ja... Idaho.

— Do vraga, odakle vam drskost da se pojavite ovdje na ranču? — reče rančer i podigne glavu.

— Bit ću kratak — nasmijevši se Idaho. — Htio bih vam samo platiti žicu koju je gospodin Endicott kupio od vas.

— Jeste li poludjeli? O čemu govorite? Nisam mu prodao nikakvu žicu? Nestanite prije nego što vas izbacim.

Nemate pravo — mirno će Idaho. — Gospodin Endicott naime, naručio je žicu prije vas, zapravo kupio je, iako je nije odmah platio, a vi ste, naravno, zabunom — doda uza

smiješak – odvezli sa sobom svu žicu koja se našla na sklađištu. Moji ljudi upravo istovaruju s kola žicu koja vam ne pripada. Naš cemo dio ponijeti sa sobom i platiti vam ga. Ovdje je ček ispisan na iznos koji ste platili trgovcu Bascombu.

– Vaši su ljudi vani? – uzbuđeno će – Gdje je Mott?

– Odmara se... – mirno će mladić.

– Tako dakle? Mislite da smijete samo tako ući u moju radnu sobu i prisiliti me da vam prodam nešto što uopće ne želim? Varate se! Grdno se varate! Ako odvezete sa sobom tu žicu naredit ću da vas uhapsu kao kradljivca. Samo pokušajte platiti čekom. Bacit ću vam ga u lice! – žestio se Hollister.

– Kako želite – mirno će Idaho. – U svakom slučaju ček vam ostavljam ovdje. Službenik u banci potvrdio ga je i potpisao. Iznos je blokiran na Endicottovu računu. Ako želite odbaciti toliko novca, samo izvolite! Ne želim vas spriječiti. Vidjet ćete da na čeku piše namjena. Prema tome, nije mi potrebna potvrda da ste ga primili – položivši ček na pisaćii stol nehajno je rekao Idaho.

Nekoliko trenutaka gledali su se nijemo, plamtećih očiju i stisnutih usana.

– U redu – svladavši se progovorio je Hollister. – Upozoravam vas da sam sada ja na

potezu. Nemojte to smetnuti s uma, mladiću!

– Neću. Do viđenja, gospodine.

Okrenuo se i izašao. Zapravo je sve previše glatko prošlo i možda ga je baš to brinulo dok je zamišljen izlazio iz kuće.

– Moramo požuriti – zabrinuto će Ted. – Slagel i ostali momci krenuli su ovamo.

Idaho je požurio do ugla glavne zgrade. U daljini je vidio skupinu jahača.

– U redu, momci – zaključio je vrativši se. – Razoružajte ove ljude i bacite oružje u kola. Sakupite sve oružje koje možete naći. Ti, Jime, povedi kola putem koji vodi u Alder. Motte, ti ćeš voziti – obratio se revolverašu ranča Ace. – Nemoj slučajno zaostati za nama. Jeste li spremni, momci? Krećemo!

Momak na kočijaševu sjedalu predao je Mottu uzde.

Slagel i ostali Hollisterovi ljudi ubrzo su im se približili. Idaho je izvukao vinčesterku iz korica sa sedla i zapucao kako bi upozorio Slagela da im se više ne približava. U blizini Slagelova konja metak uskovitla prašinu. Hollisterov predradnik smjesta zaustavi konja.

Skretali su prema jugu i jahali uporedo s glavnim putem. Odjednom Slagelovi ljudi ponovo ubrzaše.

– Tede, ostani pokraj kola! – povikao je Idaho. – Ostali krenute za mnom!

Podbo je konja ugledavši u daljini dječaka na kolima unajmljenim u Alderu. Obje skupine ljudi jurile su istom brzinom naprijed. Slagel je znao da se ne smije previše približavati.

Imali su samo revolvere i na određenoj udaljenosti ne bi bili zaštićeni od protivničkih metaka ispaljenih iz vinčesterki. Shvativši čemu služe kola kojima se približavaju, Slagel je pokušao sa svojim ljudima sustići ih prije Idahoa. Možda bi mu to i pošlo za rukom da dječak nije, omotavši uzde oko noge, podigao pušku i obasuo protivnika kišom metaka. Biješno opsovavši Slagel je morao usporiti i naposljetku je zapovjedio ljudima da stanu.

Nije mogao ništa poduzeti nego samo gledati kako Mott zaustavlja kola i kako ljudi pretovaruju kolutove sa žicom, a potom i dvadesetak pušaka što su ih našli na ranču.

— Neće se provući kroz prolaz — procijedio je Slagel. — Tamo su i naši revolveri isto tako ubojiti kao i njihove puške. Požurite, momci!

Podboli su konje, i krenuli prema prolazu, ne znajući da se Idaho namjerava vratiti pašnjakom na ranč JE. Dopustivši Mottu da se udalji, Idaho je skrenuo sa svojim ljudima s glavnog puta. Potjerali su konje pašnjakom do ograde koja je dijelila dva ranča.

Kada se Slagel okrenuo, shvatio je da je izigran. Ozlojeđeno je naredio ljudima da stanu. Bez pušaka zaista nije mogao ništa poduzeti, osim psovati zlu sreću i zaklinjati se na osvetu.

Vidjevši Idahoa kako prilazi ogradi, više doduše nije psovao, ali lice mu je i dalje bilo blijedo. Idaho je sjahao zajedno s nekolicinom ljudi. Izvadili su nekoliko stupova i pritisnuli žicu o tlo kako bi kola i jahači nesmetano prošli. Stupove su vratili na mjesto. Prije nego što su krenuli dalje, mladić je mahnuo Slagelu u znak pozdrava.

— Samo maši, prokletnice — mrmljao je Slagel. — Čekaj dok se ponovo sretnemo, proći će te volja za smijehom... Proći će te volja za bilo čime!

Sljedećeg jutra ljudi s ranča JE ogradili su okuku rijeke vlastitom ogradom. Začudo ih nitko nije pokušavao spriječiti u tome. Sljedeći dani su proticali mirno, suviše mirno Clint Hollister zacijelo se neće zadovoljiti samo prijetnjom. Idaho je bio uvjeren u to i očekivao napad.

VI

Dječak je unajmljena kola vratio u Alder, a Idaho se na konju uputio dolinom ne bi li negdje čuo nešto zanimljivo i saznao što Hollister namjerava poduzeti.

✱ Usprkos brigama njegove misli bile su zaokupljene ljupkom Nancè Endicott. Njegova prijateljica iz djetinjstva sada je lijepa djevojka. Što je duže razmišljao o svojim osjećajima, pitao se nije li se zaljubio u nju.

Prešao je Six Mile Gully i južnim prolazom što vodi na Endicottov ranč krenuo prema Alderu. Konjušar je potvrdio da je dječak vratio kola. Idaho je otišao u Bascombovu trgovinu, jer se tamo dogovorio da se nade s dječakom.

Skupina ljudi stajala je pred prodavaonicom i znatiželjno gledala unutra. Mladić se probio kroz gomilu i prišao ulaznim vratima. Na trenutak mu je zastao dah. Nije mogao vjerovati vlastitim očima.

Dječak je stajao leđima naslonjenim o pult, lica blijedog od uzbuđenja. Pred njime je stajao revolveraš Mott, jedan od zlikovaca s ranča Ace. Dvojica njegovih ljudi držahu dječaka za ruke. Jedan od njih zvao se Granger, Idaho je već čuo za njega. Drugoga je već vidio, ali mu nije znao ime.

— Prokleti tvorovi! — ljutito će dječak. — Idaho nam je zabranio da prvi pucamo u vas. Inače biste vidjeli...

— Naravno — prekinuo ga je Mott glasno se smijući. — Inače bi nam ti, žutokljunče, pokazao tko si, je li? Budi sretan što nisi potegnuo revolver. Usudio si se pucati na Slagela

i to samo zato što si imao vinčesterku — žestio se Mott. — Pokazat ću ja tebi. Naučit ću te pameti i nikad se više nećeš usuditi potegnuti oružje na jačeg od sebe. Ne pucam u djecu, ali ću zato upotrijebiti bič. Momci, polegnite ga na pult!

— Proklet bio! — procijedio je dječak. — Platit ćeš za ovo!

Uzalud je pokušavao udarcima nogu odbiti momke od sebe. Ubrzo je ležao na pultu. Zlurado se smiješeći Mott je držao bič u ruci. Morao je čekati da se dječak smiri kako ne bi udario nekog od svojih ljudi što su ga teškom mukom držali za ruke i noge.

Bijesan i ogorčen Idaho je ušao u prodavaonicu.

— Smjesta pusti taj bič! — povikao je. — Vi, dvojica, ostavite dječaka! Mogao bih vam inače nategnuti uši. Brzo!

Mott je ispuštio bič, ali samo zato da bi potegnuo revolver. Bio je brz, ali ne dovoljno. Metak iz Idahova revolvera izbio mu je iz ruke oružje. Nitkov je bolno kriknuo i podigao ranjenu ruku.

— Nemoj me izazivati! — zaprijetio mu je Idaho. — Sljedeći put neću pucati u ruku... Ne šalim se! Ruke uvis! Sva trojica! Brzo!

Zapovijedio je dječaku da zlikovcima oduzme oružje.

— Grangere! I ti, drugi, ne znam kako se zoveš — nastavio je Idaho — zgrabite vašeg prijatelja i polegnite ga na pult.

– Idaho, prelaziš dopuštenu granicu – oprezno će Mott.

– Zaista? Mislim da si je ti već prešao – mirno će kauboj.

– Šuti, jer nisam raspoložen za razgovor. Mogao bih se zaboraviti... Sam ćeš sada iskusiti ono što si namijenio nemogućnom dječaku. Polegnite ga na taj pult ili ću i vas izbičevati!

– Da me niste dotakli! – zaprijetio je Mott.

Granger je u nedoumici pogledao Idahoa a zatim Motta. Idaho podigne revolver i zapuca prema Grangeru, namjerno naciljavši tako da je metak prozujao tik uz zlikovčevu nogu.

– Ne namjeravam poginuti zbog ovakve gluposti – ljutito će Granger i uhvati Motta za ruku.

Njegov prijatelj, tjeran strahom, učini isto. Uspjeli su Motta okrenuti ali ga nisu uspjeli podići i poleći na pult. Idaho je kimnuo dječaku i ovaj, dohvativši bič, udari njime revolveraša po leđima. Nije štedio niti njegove prijatelje. Motovi su ljudi skočili u stranu. Izbila je tučnjava među trojicom od bijesa i boli podivljalih zlikovača.

– Hvala vam na zanimljivoj predstavi – nešto poslije hladno će Idaho. – A sada se gubite!

Okrenuo se i ugledao na ulaznim vratima šerifa Nicholisa. Stajao je zamišljen

jedva suzdržavajući smiješak zadovoljstva.

– Vidjeli ste što radi! – povikao je Mott. – Zašto ga niste spriječili? Kakav ste vi šerif?

– Spriječio? – začudio se šerif. – Da je bilo potrebno, odmah bih mu pomogao, samo što ovaj mladić ne treba ničiju pomoć. Gubite se iz grada, inače ću vas zatvoriti.

Odmjerivši šerifa hladnim, neprijateljskim pogledom, Mott je izašao iz trgovine. Za njime su potišteno krenula i njegova dva pratioca. Bez riječi su uzjahali i ubrzo nestali iz grada.

– Sada morate biti oprezni zbog četvorice nitkova – zamišljeno će Nichols i pogleda Idahoa. – Jučer je Slagel bio u gradu i dao svima na znanje da vas traži. Vrlo je brz u rukovanju oružjem, a ni Mott nije mnogo lošiji. Pripazite se, mladiću!

– Hvala – mirno će Idaho. – Ne tražim svađu, ali i ne bježim pred opasnošću. Ipak, hvala vam na upozorenju.

– Još sam vam nešto htio reći, zato sam vas i tražio kad sam čuo da ste u gradu. Danas su gradom projahala deseterica revolveraša. Došli su iz Hartsvillea. Dočekao ih je Slagel i zajedno su odjahali. Mislio sam da će vas to zanimati – zamišljeno će šerif.

– Naravno. Znači, tako... Hvala vam, šerife.

Još su neko vrijeme razgovarali. Šerif nije znao ništa više što bi Idaho moglo pomoći. Ni od trgovca Bascomba nije saznao ništa drugo.

* * *

— Idaho, kako si uspio stići na vrijeme? — zadržano će dječak dok su jahali na ranč. — Ne znam kako da ti zahvalim.

— Nikako, prijatelju — namiješio se Idaho. — Prijatelji uvijek pomažu jedan drugome, zar ne?

— Naravno! I ja bih tebi pomogao kad...

— Dakle, nije potrebno da mi zahvaljuješ — prekinuo ga je Idaho i namignuo mu.

Za kratko vrijeme što su bili zajedno, Idaho je uistinu zavolio dječaka i svim je srcem želio iz njega učiniti poštena čovjeka, pravedna i hrabra.

Popodne su stigli na ranč i dok je Idaho rasedlavao konje, dječak je uzrujano ispričao Endicottovima i kaubojima, koji su se zatekli pred kućom, sve što se dogodilo u gradu.

Svi su tako napeto slušali da nisu opazili zadihanog jahača sve dok im se nije sasvim približio.

— Baldy! — povikao je Endicott. — Što je? Je li Hollister možda srušio našu ogradu?

— Ograda je i dalje tamo gdje je i bila, ali to nam odsad može biti svejedno — psovao je kauboj.

← Što se dogodilo? Govori! — sa strepnjom u glasu upitao je Endicott.

— Clint Hollister skrenuo je tok rijeke! Nemojte se čuditi! Nisam poludio i govorim vam istinu. S naše strane u koritu nema više niti jedne jedine kapi vode.

Gotovo nitko od prisutnih nije mogao vjerovati svojim ušima.

— Pa to je nemoguće — promrmlijao je rančer.

— Na žalost ipak je moguće — odvrati Baldy. — Prokleti nitkov čini se da je već duže vrijeme spremao ovu psinu. Dok smo gledali kako neki od njegovih ljudi tobože traže zlato, Hollister je ostalima naredio da iskopaju kanal prema okuci rijeke i sve pripreme za brzo postavljanje brane preko starog korita. Samo stari lisac kao što je Hollister može tako nešto izmisliti.

— Ovo je uistinu previše — razljutio se Endicott. — Doveďte konje, pripremite puške i uzmite municiju. Idemo na Hollisterov ranč. Dosta je bilo ovih podvala.

Njegova se žena usprotivila.

— John, jesi li poludio? — zabrinuto će žena. — Dok se ne smiriš nikamo nećeš ići. Ni ti niti itko drugi! Clint, naravno, pretpostavlja da ćeš poludjeti čim saznaš što se dogodilo. Nije li ti dječak upravo rekao da je čuo kako je Hollister doveo na ranč desetak

novih revolveraša? Smiri se, John!

— Majka ima pravo, oče — prihvatila je Nance. — Što vi o svemu mislite, Idaho?

— Slažem se s vašom majkom — mirno će Idaho. — Bolje bi bilo da razmislimo što bismo mogli poduzeti da spasimo stado. Zašto da srljamo u propast?

— Zar ne shvaćate? — žestio se Endicott. — Ako dopustimo da nam oduzmu vodu, morat ćemo napustiti dolinu! Goveda ne mogu živjeti bez vode!

— Vjerojatno postoji neki izlaz — mirno će Idaho. — Moramo razmisliti. Uvjeren sam da je moguće pronaći rješenje, samo ne smijemo nagliti. Goveda će nekoliko dana izdržati. Posvuda na pašnjaku postoje manji i veći izvori. Vodit ćemo goveda onamo i tako dobiti na vremenu, da bismo mogli smisliti na koji način odgovoriti na Hollisterov izazov.

— Idaho ima pravo — javio se dječak. — Ja sam najneiskusniji od vas svih ovdje, ali čak i ja smatram da moramo postupiti kako je rekao.

— Možda — kimnuvši će Endicott. — Ipak je teško stati skrštenih ruku. Ne mogu vjerovati da se Clint odlučio na takvu podlost. Moram odjahati do ograde da vidim je li sve to uopće moguće.

Idaho je znao da ga od toga ne može odvratiti, pa se nije ni pokušao protiviti.

— U redu, to ne može nikome štetiti — mirno će mlađić.

Endicott se uputio prema koralu. Idaho htjede poći za njime, ali prišla mu je Nance i blago položila ruku na njegovu.

— Idaho, molim vas, pripazite na oca — tiho će djevojka.

— Razočaran je i potišten i tko zna kakvu bi nesmotrenost mogao učiniti.

— Neću dopustiti da se izloži opasnosti, ne brinite — umiri je Idaho i krene za Endicottom.

Dječak i Baldy krenuše za njima.

* * *

Zastali su na uzvisini iznad rijeke i susreli se tamo s kau-bojem kojeg je Baldy ostavio da pripazi na ogradu.

— Ima li što novo? — upita Baldy.

— Nema. Osim što su nitkovi s druge strane ograde slavili pobjedu pijući viski, dok nije stigao Hollister i zapovjedio im da smjesta prekinu.

Tmurna lica Endicott je promatrao muljevito korito kojim je do jučer tekla rijeka. Nekoliko žednih goveda vrzalo se oko korita i tužno mukalo.

Naoružani ljudi s druge strane ograde razgovarali su i smijali se. Ubrzo se pojavio Clint Hollister. Endicott opsova i podbode konja prije nego što ga je itko stigao spriječiti.

Idaho je nešto viknuo, Baldyju i požurio za rančerom. I

dječak je krenuo za njima. Sustigli su Endicotta tek pokraj korita rijeke. Konji su se teško probijali muljevitim koritom. Uspjeli su se na drugu obalu i požurili prema dvostrukoj ogradi gdje ih je već čekao Hollister.

Dugo je Endicott promatrao hladne oči svojega protivnika, dok su mu se obrazi žarili u bespomoćnu bijesu.

— Nisam mogao vjerovati da si toliko zao da ćeš moja goveda ostaviti bez vode. Vidim da sam se prevario — ogorčeno će Endicott. — Uistinu možeš biti zadovoljan, prokleti nitkove!

— Pretpostavljam da govoriš o rijeci — mirno će Hollister. — Morao sam skrenuti tok rijeke da bih došao do zlata na dnu.

— Zlato! Ne očekuješ valjda da ću to povjerovati? Dosta je bilo podlosti! Srušit ćemo ogradu i ove tvoje nitkove otjerati.

— Samo izvolite — mirno će Hollister. — Ograda je ispred tvog nosa. Na drugoj strani čeka tridesetak dobro naoružanih ljudi. Izvolite, samo naprijed!

— Proklet bio! — poviče Endicott i posegne za revolverom.

Prije nego što je stigao potegnuti oružje, spriječila ga je Idahova ruka. Dok je rančer bijesno psovao, Idaho je potjerao konja između njega i ograde. Dječak ga je slijedio u stopu.

▲ Suzdržite se, gazda — pokušao je Idaho.

— Skonite se! — bjesnio je rančer. — Želim se boriti! Ne mogu i neću se dalje suzdržavati!

— Budite razumni! Mislite na svoju ženu i kćerku! — nastavio je Idaho.

Endicott nije popuštao. Gledao je Hollistera prezirno, ali se ipak napokon opustio. Kad je bio siguran da se rančer smirio, Idaho je s olakšanjem odmaknuo ruku i povukao se u stranu.

— Krasno, Idaho... krasno — s porugom u glasu nasmijao se Hollister. — Čini se da ste postali profesionalni spasilac.

— Nisam se predao, Clinte — zlovoljno će Endicott, dok je Idaho držao njegova konja. — Za sada si u prednosti, ali to ne znači da će tako ostati.

— Možda i hoće — nasmijao se Hollister. — U svakom slučaju... ako ti bude potrebna voda, dodi k meni i čim me budeš lijepo zamolio da ti oslobodim pristup, ja ću ti to vrlo rado omogućiti.

— Da te za nešto molim? — ljutito će Endicott. — Ni govora! Nikada!

Idaho je prisilio Endicotta da se vrate.

Bolje bismo bili učinili da smo se borili — promrmlijao je Endicott. — Ovako sam prisiljen da napustim dolinu i to samo zato što je ovaj prokleti bijedni...

– Mislim da ipak postoji mogućnost – prekinuo ga je Idaho. – Odjašite u Hartsville i odvezite se u glavni grad. Tamo se upišite kao vlasnik dijela pašnjaka uz staru ogradu. Poslije povratka razgovarajte sa šerifom u Hartsvilleu i zatražite od njega zaštitu prava. Tako ćete moći od Hollistera zatražiti da vrati rijeku u staro korito.

– Mislim da imate pravo, Idaho – zamišljeno će Endicott. – Nikad nisam pomišljao da ću se morati obratiti zakonu za pomoć, ali kako sada stvari stoje, na žalost, nemam drugog izbora. Pokušat ću sakupiti potreban novac.

– Morate uspjeti! – odlučno će Idaho. – Uštedio sam povcu svotu. Posudit ću vam koliko vam bude potrebno. Morate se upisati...

– Idaho! – začudio se rančer. – Ne mogu to prihvatiti. Zašto biste to za mene učinili? Već ste se ionako previše zauzeli za nas.

– Griješite – nasmiješio se mladić. – U svakom slučaju moj vam novac stoji na raspolaganju.

Endicott je zamišljeno i potišteno pogledao mladića. Uzdahnuo je i kimnuo.

– U redu – rekao je napokon. – Ne znam kako bih vam zahvalio za sve što ste učinili i činite. U svakom slučaju, vjerujte mi da ću vam se odužiti i vratiti vam novac i to s kamatom, jer...

– Znam – prekinuo ga je Idaho. – Ipak, molim vas, nemojte nikome govoriti o ovoj posudbi. Ne bih želio da to itko sazna.

Još istog dana Endicott je otišao u glavni grad. Ljudi na ranču slijedeće su jutro vrlo rano ustali. Već za svitanja krenuli su do ograde. Trebalo je napojiti stado na izvorima posvuda po pašnjaku. Idaho je odredio da po dvojica tjeraju goveda do izvora.

On i dječak krenuli su zajedno. Otjerali su dio stada do velikog izvora na sjevernom dijelu ranča. Dugo je trebalo da goveda nanjuše vodu. Pohlepno su pila, dok ih Idaho i dječak nisu ponovno sakupili i otjerali natrag na pašnjak. Upravo su sakupili drugu manju grupu, kad su ugledali dvojicu jahača. Tjerali su konje što su brže mogli.

– Što se dogodilo? – začudio se Idaho i odjahao im u susret.

Ubrzo je prepoznao Baldyja i Teda.

– Što je, momci? – upitao je Idaho.

– Do vraga! Čini se da ja uvijek moram javljati loše vijesti – ljutio se Baldy. – Nitkovi su minirali izvor do kojeg smo otjerali goveda.

Idaho se okrenuo začuvši topot kopita. Jahači su se vraćali sa svih strana. Znao je unaprijed što će mu javiti.

Ubrzo su ustanovili da su gotovo svi izvori minirani ili uništeni na neki drugi način.

– Što ćemo sad? – zabrinuo se Ted.

Idaho je zamišljen i očajan gledao preda se ne želeći priznati da je gotovo pobijeden. Neki je izlaz jednostavno mo-

rao postojati. Njegov je otac pokazao svoju najlošiju stranu, ali ovu posljednju psinu, u to je mladić bio uvjeren, zacijelo nije on smislio. Vjerojatno su Slagel i ostali potajno to učinili. Odjednom mladić shvati da ga svi gledaju i od njega očekuju neko rješenje.

— Vraćamo se na ranč — odlučno će Idaho.

* * *

— U gornjem dijelu staje naći ćete daske — rekao je Idaho, čim su stigli na ranč. — Vidio sam i sanduk s čavlima. Donesite sve ovamo.

— Namjeravaš li možda podići drvenu ogradu? — nasmiješio se Ted usprkos svemu pokušavajući se našaliti.

— Ovdje u dvorištu imamo duboki bunar — odmahnuvši će glavom Idaho. — Iskopat ćemo žlijeb, dugačak koliko budemo imali dasaka. Crpst ćemo vodu iz bunara i...

— Rukom? — začudio se Ted.

— A kako drugačije? Izmjenjivat ćemo se danonoćno. Goveda moraju piti.

Momci su radili koliko su mogli i izradivši žlijeb dotjerali su stado u manjim skupinama. Naizmjenice su crpli vodu ne obazirući se na izmorenost.

Ugledavši u daljini Johna Endicotta, svi podigoše glave u očekivanju da saznaju što je rančer sredio u gradu.

— Došao sam prekasno — umorno će Endicott nemoćno slegnuvši ramenima. — Hollister me ponovno preduhitrio. Upisao se kao vlasnik zemlje

sve do ograde koju je podigao. Momci, zao mi je, ali pobijeđeni smo.

— Prokletnik! — bijesno će Ted.

Skinuo je šešir i bacio ga na tlo. Nance je očajno kriknula i požurila do oca.

— Jedino nam preostaje da uzmemo puške i pokušamo se obračunati s tim nitkovima — mrzovoljno će Ted.

Novost koju je čuo teško ga je pogodila, ali Idaho je strepio, od trenutka kada je Endicott otišao, da je taj potez na žalost učinjen suviše kasno.

— Kad bismo se sada sukobili s Hollisterom i njegovim ljudima, morali bismo se boriti protiv zakona — želio ih je urazumiti Idaho.

— U redu — ljutito će Ted. — Ali što ćemo poduzeti? Reci nešto!

— Prvo moramo dalje crpsti vodu sve dok ne pronađemo neki izlaz — mirno će Idaho. — Goveda moraju dobiti vodu. Dakle, na posao! Sve dok budemo mogli crpsti vodu, nismo izgubili.

— Crpsti vodu? — začudio se Endicott. — Što je s izvorima?

Idaho mu ukratko ispriča što se dogodilo.

— Ni ja ne vjerujem da je to Clintovo djelo — zamišljeno će Endicott.

— Idaho, kako to da neprestano pokušavaš opravdati Hollistera? Zašto te nitkove nije spriječio, ako nije toliko pokvaren koliko se čini? — zlovoljno će Ted.

— Branim ga samo onoliko koliko je zaslužio — mirno će Idaho. — On želi našega gazdu

natjerati da ga zamoli za prolaz do vode. To što su zatrpani izvori ne može mu pomoći u ostvarivanju nauma. I sam zna da ne bismo mogli stado dugo napajati iz izvora. Razumiješ li? Bilo bi dovoljno da pričeka.

— Idaho ima pravo — javi se Endicott. — Upisavši se prije mene kao vlasnik ovog dijela pašnjaka, već je pobijedio. Ovakvo zlodjelo nije mu potrebno. Želi me prisiliti da ga molim za milost i kako nemam drugog izbora idem k njemu. Moje stado ne smije stradati radi mogeg ponosa.

— To nećeš učiniti, John! — povikala je Endicottova žena. — Ja ću mu reći svoje mišljenje. Prije dvadeset i pet godina rekla sam mu što mislim o njemu sada ću mu sve to još jednom ponoviti.

— Ništa nećeš time postići — utučeno će Endicott. — Na kraju ću ipak morati popustiti. Zašto da onda mučim sebe i ostale. Najbolje da to odmah učinim.

— Gazda, nemojte pokleknuti — umijašao se Idaho. — Znate i sami da to nije rješenje. Morali biste uvijek iznova od njega tražiti odobrenje i ponižavati se.

— Ipak... — pokušao je Endicott.

— Ne! — odlučno će njegova žena. — Sve bi to učinio samo radi mene i Nance. Mi ne želimo toliku žrtvu od tebe. Radije ćemo otići odavde i negdje početi sve iz početka.

— Majka ima pravo. I ja tako mislim — javila se Nance.

— Mogao sam i misliti da ćete tako odlučiti — nasmijeo se Endicott.

Dok mu se u očima zrcalila ljubav koju je osjećao za te dvije žene, snuždeno je sjedio u sedlu i doimao se starijim zbog briga što su mu usjekle duboke bore oko očiju.

— U redu, momci — nastavio je Endicott. — Sutra ujutro sakupit ćemo stado i otjerati ga južnim prolazom do donjeg toka rijeke Alder. Tamo će imati dovoljno vode i mogu pasti dok ne nađem kupce. Hvala vam na svemu što ste pokušali. Ponosan sam da imam takve ljude.

Sjahao je, okrenuo se, položio ruku na ženino rame i umornim, polaganim koracima ušao u kuću.

Baldy je preuzeo izmorenog konja, a ostali su zamišljeni i zlovoljni otišli svaki svojim poslom. Nance je sjetno promatrala pašnjak u daljini. Idaho opazi da su joj oči suzne. Prišao je i položio joj ruke na rame. Ne mogavši se dalje svladati, djevojka spusti glavu na njegovo rame i gorko zaplače. Nije znao što bi joj rekao. Osjetio je želju da je zagrlji, ali u ovom trenutku nije joj želio priznati svoje osjećaje.

Svom snagom volje tražio je izlaz iz nevolje u kojoj su se našli, ali za sada se nije mogao dosjetiti kako.

— Mislite da sam dijete? — upitala je Nance i podigla glavu.

— Ne, nipošto — ozbiljno će Idaho. — Mislim da ste vrlo hrabra mlada žena. Vjerujte mi da znam što znači napustiti rodni kraj.

— Teško je to, Idaho — tiho će djevojka. — Ovdje sam ro-

dena i najsretnije trenutke proživjela sam na ovim pašnjacima. Ipak, ne smijemo dopustiti da otac ode moliti Hollistera. S vremenom bi ga to uništilo.

— Znam da bi ga uništilo — zamišljeno će Idaho. — Nance, pokušajte ga zadržati ovdje koliko god možete. Mora postojati neki izlaz.

— Morao bi postojati... Nešto mi kaže da biste ga vi mogli pronaći. Razgovarat ću s ocem.

Otišla je u kuću i ubrzo su ljudi bili pozvani na večeru. Inace veselo raspoloženje za vrijeme jela zamijenila je potištenost i šutnja.

— I dalje ćemo crpsti vodu — odredio je Idaho. — Pokušat ću nagovoriti gazdu da što duže izdrži ovdje u dolini — dodao je kad se Endicott udaljio. — Možda ćemo pronaći neki izlaz. Baldy, rasporedi ljude u dvije skupine i s jednom dovedi goveda do žlijeba. Mene i ostale probudi u ponoć.

Potražio je Endicotta i zatekao ga u radnoj sobi kako sređuje neke dokumente.

— Sjednite, Idaho — ljubazno će rančer. — Mnogo toga moram srediti prije odlaska.

— Gazda, došao sam vas nagovoriti da izdržite ovdje što duže budete mogli. Još se nadam da postoji neko rješenje.

— Više ne vidim ni tračak nade — zlovoljno će Endicott. — Stoga vam i želim vratiti novac. Ipak, hvala vam za plemenitu gestu.

— Morate i dalje zadržati taj novac — podignuvši ruku,

usprotivio se Idaho. — Ako napustite dolinu, bit ćete prisiljeni početi sve iz početka i novac će vam biti potreban. Meni ne treba. Vratit ćete ga kad budete mogli.

— Ipak...

— Najbolje će biti da zasad o tome više ne razgovaramo — smiješeći se prekine ga mladić.

— Došao sam da vas nagovorim da izdržite još neko vrijeme. Dakle?

— Već me je i Nance nagovarala. Ne nadam se boljem, ali ako baš želite... U redu, slažem se. Pričekat ću koliko god budem mogao. Idaho, htio bih vam još samo reći da ako i sve izgubim i budem prisiljen napustiti ovaj kraj, osjećat ću se pobjednikom jer sam imao sreću upoznati vas i uvjeriti se da na svijetu, osim zla i mržnje, postoje i sasvim suprotni osjećaji.

Idaho se osjećao krivim. Endicott je bio uvjeren kako mu on želi pomoći, tjeran nekim osjećajem poštenja, a on mu se zapravo pokušavao odužiti, iako je uvjeren da nikada tim ljudima neće moći vratiti sve ono što su mu pružili: ljubav, dom, prijateljstvo. Na kraju će možda biti prisiljeni napustiti zavičaj samo zato što su se prije dvadeset i pet godina suprotstavili svojem do tada najboljem prijatelju. Sve to samo radi njega, Toma Hollistera.

Ljudi su cijele noći neumorno crpli vodu. Pred jutro je Idaho zabrinuto opazio da goveda guraju nozdrve u žlijeb i razočarano podižu glave. Jedan jedini pogled bio je dovoljan da zaključi da je žlijeb pra-

zan. Zabrinuto je odjahao u dvorište i zatekao ljude kako nemoćno stoje oko bunara. Baldy je upravo spustio u bunar za uže privezanu svjetiljku.

— Što je, Baldy? — upitao je Idaho kad je ovaj počeo psovati.

— Ponovno ja prenosim loše vijesti. Prokleti bunar je presušio.

Endicott se nagnuo nad bunar. Te noći nije spavao već je radio s ostalima. Uspravio se i okrenuo prema ljudima.

— Znači da je ovo kraj — progovorio je muklim glasom.

— Nemamo više drugog izbora. Ležite i odspavajte nekoliko sati, pa ćemo početi prikupljati stado.

— Pusti ih! — povikao je Idaho jašući u susret dječaku koji je tjerao novo manje stado prema drvenom žlijebu. — Bunar je presušio!

Nekoliko trenutaka ga je dječak da na gledao šutke, a zatim je okrenuo konja i odjahao.

Idaho je bio utučen kao nikada dotad. Gubio je i posljednju nadu da će pronaći neki izlaz, a ipak se nije želio predati. Morao je postojati način kako riješiti ove neprilike. Ni sam ne znajući zašto, ali se nije vratio na ranč već zamišljen uputio na pašnjak. Uvijek kad bi se dosjetio neke mogućnosti na kraju bi razočarano odmahnuo glavom.

Koliko god mu je bilo teško priznati poraz, postojale su samo dvije mogućnosti: borba ili odlazak. Obje su mu jednako mrske. Borba s nadmoćnijim protivnikom bila bi jed-

naka samoubojstvu, a da se uopće ne govori o tome kako iza Hollistera stoji zakon, jer se upisao kao vlasnik pašnjaka.

— Kuhar je ostavio doručak za tebe i dječaka — obratio mu se Baldy kad je ujahao u dvorište.

Smrknuta lica ljudi su čekali što da poduzmu.

— Za dječaka? Gdje je? — začudio se Idaho.

— Mislio sam da je s tobom. Što sada? Hoćemo li sakupiti goveda ili...

— Počnite prikupljati stado

— prekine ga Idaho. — Potjerajte ga prolazom do donjeg toka rijeke. Odredi nekolicinu ljudi da tamo pripaze na goveda, a ostali neka se vrate i sakupe preostala grla.

— Idemo sakupiti goveda! — povikao je Baldy i bijesno opsovao. — Borbu, čini se, možete zaboraviti.

VIII

Idaho je potražio dječaka i slijedeći tragove na kraju zaključio da se ovaj odvezao kolima prema Alderu.

Neko je vrijeme slijedio tragove i zaustavio se pokraj Six Mile Gullyja. Nije znao zašto je dječak otišao u grad. U isušenom koritu odjednom spazi Tumblebuga.

— Hej, Tumblebug! — poviče Idaho.

— Hej, Montana! Oh, ne Nevada. Ili kako ono bijaše? — nasmijao se starac.

— Idaho.

— Ah da, Idaho! Opro. Kako si, mladiću?

— Ne baš naročito — odvratio je Idaho i ispričao starcu sve što se zbilo.

— Strašno — zaprepastio se Tumblebug. — Što će John sada učiniti?

— Otjerati stado do donjeg toka rijeke dok ne nađe kupce, a kasnije zauvijek napustiti dolinu.

— Do vraga! Mladiću, to ne smiješ dopustiti!

— Tumblebug, kad bi samo znao koliko razbijam glavu ne bih li pronašao neki izlaz — zlovoljno će Idaho.

— Nećeš valjda reći da se predaješ? Mogao bih se kladiti da bi mladi Tom Hollister pronašao izlaz kad bi kojim slučajem bio ovdje... John Endicott podigao ga je kao svojeg vlastitog sina i Tom to nikada ne bi zaboravio... Ali dječak je, na žalost otišao i nikad se više nije vratio... Nego, moram sada ići. Jesi li možda vidio negdje moga magarca?

Idaho je stisnuo usnice i jedva je čuo postavljeno pitanje, toliko su ga pogodile starčeve riječi. Odsutno je odmahnuo glavom.

Pozdravili su se i starac je otišao svojim putem psujući što ne može pronaći magarca.

Odjednom se mladić trgnuo. Tumblebug je imao pravo. Tom Hollister nije smio dopustiti da njegov otac uništi Endicotta. Mora pronaći izlaz. Pogledao je prema rijeci, pogledom prešao preko ograde, sjetio se izvora koji su bili, na žalost, neupotrebljivi, jer onaj jedini što je ostao nije bio ni spomena vrijedan. To je bila jedina voda, izuzev gornjeg toka rijeke među

kamenitim brežuljcima. Onamo je bilo nemoguće dovesti stado, isto kao što je bilo nemoguće cijelim putem od gornjeg toka iskopati kanal ili postaviti žljebove kojima bi se voda dovela na pašnjake. Gornji tok bio je za njih neupotrebljiv. Ili, možda ipak?

Pomisao na gornji tok rijeke nije mu dala mira i prisjećao se kad je kao dječak dane i dane provodio među kamenitim brežuljcima. Odjednom se dosjetio što treba učiniti. Ideja je bila savršena!

* * *

Dječak je zaustavio konja pred Bascombovom prodavaonicom.

— Trebam kutiju eksploziva — rekao je začuđenom trgovcu. — Dajte mi stijenj. Samo, molim vas, požurite!

Dječak se dosjetio kako da pomogne prijatelju. Neopisiva želja da učini nešto za čovjeka kojemu se svim srcem želio odužiti, vjerojatno mu je pomogla da svlada strah ugledavši na vratima Slagela. Odmjerio ga je hladnim pogledom i prišao pultu.

— Stavite sve na račun Johna Endicotta — samouvjerenio će dječak.

— Položivši ruku na kolt Slagel je šutke ušao u prodavaonicu. Iza njega se pojaviše Granger i Mott.

— Čekaj, kamo ćeš? — upita Slagel.

— Uopće vas se ne tiče — odbrusio je dječak. — Maknite mi se s puta.

— Kako se usuđuješ, prokleti mali... — procijedio je Slagel

Dok mu je prilazio, dječak je brzim nepsretnim pokretom potegnuo za njega suviše veliki revolver, ali sam pokret toliko je iznenadio zlikovca da se nije stigao niti snaći i nešto poduzeti. No dječak nije uperio revolver u njega već je cijev prislonio o kutiju s eksplozivom.

— Stani, Slagale! — upozorio ga je dječak. — Ako mi prideš samo još jedan korak, cijela će prodavaonica sa svima nama odletjeti u zrak!

Zlikovac je od čuđenja zastao na mjestu. Otvorio je usta i preneraženo buljio u dječaka.

— Ne šalim se — ozbiljno će dječak. — Bacite svi revolvare i da se nitko nije niti pomaknuo! Dakle, što čekate? Brzo! Ruke uvis!

Revolveraši su shvatili da se dječak uistinu ne šali. Spustili su revolvare i podigli ruke. Dječak im je prišao i nogom odgurnuo koltove u stranu.

— Sklonite se u stranu! — zapovjedio je i dalje držeći revolversku cijev prislonjenu o kutiju s eksplozivom.

Ušao je šerif i zadovoljno se nasmiješio.

— U redu, dječčače, sada ću ih ja preuzeti

Ne okrenuvši se, dječak je izašao iz trgovine, otišao do kola, stavio kutiju s eksplozivom na sjedalo i potjerao konje. Žurio je prema ranču.

* * *

Naišao je na Idahoa tek što je prošao južni prolaz. Nimalo mu se nije svidjelo da ga je morao sresti baš sada, kada je namjeravao učiniti nešto čemu

bi se njegov prijatelj zasigurno protivio.

— Zdravo, kamo ćeš? — nasmiješio se Idaho.

Izgledao je zadovoljno. Oči su mu sjale radosno.

— Tražim te, prijatelju — dodao je i dalje se smiješeći. — Kamo si nestao? Što to imaš u toj kutiji?

— Čudim se kako to da si tako dobre volje — zlovoljno će dječak. — U kutiji je eksploziv i namjeravam ga upotrijebiti da dignem u zrak Hollisterovu ogradu — prkosno podigavši glavu dodao je i pogledao Idahoa.

— Eksploziv? Odakle si znao što trebam? — smijao se mlađić.

— Trebaš eksploziv? — začudio se dječak.

— Da, trebam. Vidjet ćeš što ćemo učiniti.

U nekoliko rečenica objasnio je dječaku što namjerava.

— Idaho, ti si uistinu sjajan momak! — zadivljeno će dječak.

Svom snagom potjerao je konje i ubrzo nestao u daljini.

— Netko bi mogao pomisliti da vozi vreću krumpira ne kutiju eksploziva — nasmijao se Idaho tresući glavom.

Okrenuo je konja i požurio do prolaza. Nezadovoljan i utučen Baldy je jahao na čelu stada.

— Konačno si stigao — promrmljao je ugledavši Idahoa. — Gdje si bio do sada?

Zašto sam nisi rekao momcima da sve napuštamo. Uvijek ja moram...

— Baldy, okreni stado. — smijući se prekinuo ga je Idaho. — Pokazat ćemo mi Hollisteru tko smo!

— Što ćemo učiniti? — zaprepastio se kauboj i zaustavio konja.

— Naučit ćemo Hollistera pameti!

— Čini se da si se razbolio od muke — zadirkivao ga je Baldy. — Sam si rekao da se ne smijemo boriti, a sada odjednom odlučuješ...

— Nećemo se boriti nasmijesho se Idaho. — Barem se nadam...

Rastumačio mu je što namjerava. Kaubojevo se lice ozarilo od ušićenja.

— Naravno da ćemo uspjeti! — povikao je Baldy. — Hej, Tade! Okreni stado i potjeraj ga natrag do ograde. Sakupi ljude i požurite na ranč. Svi neka uzmu lopate i požurite natrag.

— Lopate? — čudio se Ted. — Ruke su mi još pune žuljeva od crpke za vodu.

— Tko sada pita za ruke! Najljutit ćemo Hollistera tako strašno da će od bijesa ispljunuti žuč — smijao se Baldy.

* * *

Clint Hollister i Slagel stajali su na uzvisini i promatrali kako kauboji s ranča JE sakupljaju goveda i tjeraju ih na jug.

— Tjeraju ih prema južnom prolazu — zaključio je Slagel.

— Što, do vraga, namjeravaju?

— Odvest će stado do donjeg toka rijeke i tamo ga napojiti — zlovljno će Hollister. — Najvjerojatnije John namjerava cijelo stado prodati. Do vraga, zar nije mogao doći do mene i zamoliti me da mu otvorim prolaz — mrmljao je više za sebe nego za ostale. — U redu, kad se baš želiš uništiti, ići ćemo do kraja. Preko moga zastupnika kupit ću sva goveda i utisnuti im moj žig — dodao je ozlojeđeno.

Podbo je konja i odjahao do rijeke. Predstava što ju je upriličio hineći da njegovi ljudi traže zlato bila je završena i nitko više nije pomoću sita grabio vodu. Samo još poneko sito, zaboravljeno uz obalu, podsjećalo je na potragu za zlatom.

Sjeo je na kamen i zadubljen u tmurne misli zlovoljno gledao preda se. Kada Endicott ode iz doline njemu, Hollisteru, prepustit će sve pašnjake, ali ta ga spoznaja, međutim, nije obradovala. Endicotta je želio prisiliti da skrušen dode tražiti milost kako bi mu velikodušno mogao otvoriti prolaz. Ovako, povukavši se, nekadašnji mu je prijatelj oduzeo zadovoljstvo pobjede i Hollister se osjećao prevarenim.

Sat kasnije pojavio se uzrujani Slagel.

– Gazda, goveda su nagnula natrag prema ogradi – javio je uzbuđeno. – Čini se da su im pobjegla!

Zajedno sa Slagelom Hollister se vratio do ograde. Njegovi ljudi predpostavljali su da je riječ o nekoj smicalici i podigavši puške stajali su u blizini ograde, spremni da se brane. Nije se pojavio niti jedan jahač. Samo su žedna goveda gurala njuške prema ogradi, njušeći prema vodi koja je sada, kad je tok rijeke skrenut, tekla s druge strane ograde.

– Znači, opet smo tamo gdje smo i bili – čudio se Slagel. – Tko zna hoće li nas sada još i napasti!

– Ako se pojavi sam, pustite ga da prode – oštro će Hollister. – Osim toga, ne želim pucnjavu. Jeste li me razumjeli?

– Da, naravno – smiješio se Slagel. – Mi tražimo zlato i samo branimo svoje pravo...

Hollister mu nije odgovorio. Uzjahao je i krenuo u obilazak. Ako su goveda uistinu pobjegla, kauboji će dojahati za njima i pokušati ih vratiti.

Ljude je upozorio da budu još oprezniji, a sam je zabrinuto jahao uz ogradu. U podne su ljudi jeli u smjenama. Za to vrijeme s druge strane ograde nije se pojavio niti jedan jahač s ranča JE. Prošao je jedan sat, dva, tri, a još uvijek ništa.

Odjednom dopre iz daljine gromoglasna eksplozija. Holli-

ster se začuđeno okrenuo u sedlu, dok je Slagel isto tako, zatečen neočekivanom tutnjavom, osluškivao i gledao u smjeru odakle je doprla.

– Kao da je netko negdje digao u zrak cijelo brdo – zamišljeno će Slagel.

– Vjerojatno je stari Tumblebug minirao neki otvor – slegnuvši rekao je Hollister, ne baš previše zadovoljan svojim objašnjenjem koje je naveo više za vlastito umirenje nego tude.

Protekao je još jedan sat. Goveda su i dalje mukala s druge strane ograde, a kaubojima s ranča JE nije bilo ni traga ni glasa. Hollister nervozno ospuje i uzjaše.

Sve ga je ovo nerviralo. Odjahao je do rijeke i pogledao na drugu stranu. Slagel mu se pridružio. Obojica bijahu uznemireni u očekivanju nečega što ni sami nisu znali objasniti.

Hollister je odjednom shvatio da su šumovi koji su ga do tada okruživali nekako drugačiji. Goveda su i dalje mukala, ali nešto je ipak nedostajalo. Pitao se što. Pogledao je Slagela. Ovaj se upravo okrenuo na drugu stranu i začuđeno opsovao.

– Što do vraga... – počeo je Slagel i zastao usred rečenice.

Hollister je slijedio njegov pogled. Sva su se goveda okrenula i njušila prema jugozapadu. Uto se jedno polagano uputilo u tom smjeru, drugo ga je slijedilo, pa treće, četvrto. Potrčase i ostala.

– Do vruga, gazda! – poviče Slagel. – Pogledajte! Rijeka! Opada!

Rančer je pogledao prema rijeci. Tok je opadao tako naglo da se razina vode spuštala iz trenutka u trenutak. Gdje je do malo prije tekla bujica, zjapila je sada praznina vlažnog muljevitog dna.

Hollister je shvatio kakav mu je zvuk nedostajao: žuborenje rijeke! Podbo je konja i požurio do uzvisine odakle je mogao vidjeti vodopad. Stigavši, jedino što je još vidio na mjestu gdje se do tada rušio vodopad, bio je tanki mlaz. I on je nestajao polagano pred njegovim očima.

Hollister je bijesno psovao. Slagel iza njegovih leđa, je problijedio dok mu se lice izobličilo od očaja i srdžbe.

– Skrenuli su rijeku! – vikao je zadihani jahač.

Dojahao je što je brže mogao.

– Gornji tok je skrenuo u Six Mile Gully i rijeka sada teže kroz pašnjak ranča JE – rekao je drugi.

– To je sve maslo tog prokletog Idahoa! – procijedio je Slagel. – Bogami, ovo je posljednja psina koju je smislio – dodao je bijesno.

Granger i Mott su također stigli.

– Grangere, ti se pobrini da ovdje bude sve u redu – nastavio je Slagel. – Ja idem u Alder i čekat ću tog nitkova dok se ne pojavi.

Hollister je nijem od čuđenja stajao nepomično.

– A kad se pojavi? – upita Granger.

– Ubit ću ga kao psa!

IX

Dok je Slagel žurio u Alder, skupina izmorenih ali sretnih jahača ujahala je u dvorište ranča JE. Buka koju su prouzrokovali vičući i smijući se naterala je Nance Endicott i njezinu majku da izađu na verandu.

– Što je, Tede? – povikala je Nance požurivši im u susret.

– Ponovo imamo vodu! – povikao je kauboj. – Jeste li me razumjeli? Vodu! Skrenuli smo rijeku Alder već gore u brežuljcima i sada teče Six Mile Gullyjem preko vaših pašnjaka. Spašeni smo!

– Six Mile Gullyjem? – začudila se Nance.

– Da, dobro ste čuli – smijao se Ted dok mu je iz očiju iskrila radost. – Vidite, gospodice Nance, Alder je planinska rijeka i teče kroz bregove North Rangea. Kod grada Alder utječe u dolinu. Isušeno korito Six Mile Gullyja koje prolazi našim pašnjacima i završava u prednjim brežuljcima ranča, u podnožju, odrona, dopire do velike okuke rijeke. S druge strane odrona teče, kako znate, rijeka Alder.

– Razumijem! – oduševljeno će Nance. – Kod toga je mjesta Idaho skrenuo rijeku.

— Tako je — potvrdio je kau-boj. — Idaho je došao do spoznaje da je nekoć davno korito Six Mile Gullyja vjerojatno bilo korito rijeke Alder. Odron je skrenuo rijeku tako da je odonda tekla nekoliko kilometara istočnije, i strminom se spuštala u dolinu. Vaša goveda nikada više neće biti žedna — pomalo svečanim glasom završio je Ted.

Objе žene stajale su začudene i presretne, ne znajući pravo što da kažu. Pri pomisli na Idahoa djevojčino srce zakuca jače. Gledala je u daljinu i čeznula za njegovom blizinom. Željela mu je zahvaliti na svemu što je za njih učinio, ali ne samo to... Već je nekoliko dana svjesna osjećaja koji prvi svakom susretu s mladim kau-bojem natjerali rumenilo u njezine obraze.

— Momci, pobrinite se oko konja i osvježite se! — javila se Endicottova žena. — Vjerojatno ste gladni. Nance i ja pomoći ćemo kuharu da jelo bude što prije gotovo.

— Gdje je Idaho? — raspitivala se Nance.

— On i gazda obilaze Six Mile Gully. Zele se uvjeriti da kod okuke rijeka ponovno skreće u dosadašnje korito. Ne bi htjeli da Hollisterova goveda budu žedna kao što su naša bila do sada.

— Ne postoji li opasnost da Hollister ponovno skrene tok? — zabrinuto upita Nance.

— Ne ne postoji. — uvjerio ju je Ted. — Cijelu smo stijenu digli u zrak i srušili u staro korito. Stvoreno je kameno brdo koje bez sumnje nitko više ne može ukloniti. Baldy je s dvojicom ostao još neko vrijeme gore. Tko zna neće li oni gadovi nešto pokušati poduzeti. Nije li sve ovo čudno? Six Mile Gully zapravo je pravo korito rijeke, a mi sve vrijeme to uopće nismo znali. Mora doći stranac kako bi se sve to ustanovilo.

— Da, za nas je Six Mile Gully bio do sada samo isušeno korito — zamišljeno će Nance. — Kako je samo Idaho uspio tako brzo sve to povezati? Da je Idaho u svom djetinjstvu, kao mladi Tom Hollister, dane i dane provodio u bregovima, nitko naravno nije mogao znati. Igrao se u bregovima i pomno istraživao svaki kamen i travku rodnoga kraja. Stari Tumblebug često mu je pričao kako je ovdje izgledalo prije njegova rođenja.

* * *

Kasno popodne stigao je šerif Nichols i Endicottovi ga zadržase na večeri.

Nakon večere izašao je s Idaho na verandu i zamišljeno motao cigaretu.

— Slagel je u gradu — započeo je šerif. — I Mott je došao s njim. Toga sam nitkova odmah zatvorio, kako sam mu i obećao, ali ubrzo se pojavio Hollister i platio kaznu. Sada obo-

jica piju po salunima kako bi sakupili odvažnost i hvale se što će učiniti s vama kad vas sretnu. Clint za sada šuti i ni sam ne znam što o svemu misli. Mislim da ćete se složiti sa mnom kad vam kažem da ste sada ovdje potrebni na ranču i da stoga neko vrijeme ne dolazite u grad...

– Ni govora – usprotivio se Idaho. – Ipak, hvala vam na upozorenju.

Okrenuo se i otišao do korala. Nichols ga je pratio.

– Na vašem mjestu ne bih sada odjahao u grad – pokušao je još jednom šerif. – Vjerujem da Clint ne bi postupio nepošteno, ali Slagel i Mott se neće boriti pošteno.

– Baš zato moram što prije odjahati u Alder i konačno se s njima obračunati – mirno će Idaho. – Slagel i Mott neće se samo danas željeti sa mnom obračunati. Ako ih budem izbjegavao, ništa time neću postići. Prije ili kasnije upao bih u njihovu zamku kao nedavno Jess Peters. Radije ću sam odrediti mjesto i vrijeme obračuna – doda zlovoljno.

– Moram priznati da zapravo imate pravo – mrzovoljno će šerif.

Idaho je uzjahao i pozdravivši krenuo iz dvorišta. Šerif je zamišljeno gleda za njim, uzdahnuo i otišao do svoga konja.

– Kamo će Idaho? – upita Ted koji je upravo izašao.

– Ide u Alder ulov na tvorove – namrštio se šerif.

– Znači da je Slagel u gradu – namrštio se Ted.

– Da... i Mott je s njime.

– Kakve li divne vijesti – nasmiješio se Ted i otišao do kauboja koji su poslije večere sjedili pred kućom i razgovarali.

Šerif je vidio kako im nešto govori, na što su svi ustali i otišli do korala, dok je on uzjahao i krenuo za Idahom.

Vidjevši svoje ljude kako napuštaju dvorište, John Endicott se začudio i izašao ne bi li saznao što ih je navelo da onako umorni bilo kamo odu. Čuvši što je posrijedi zapovjedio im je da pričekaju, otišao po svojega konja i na čelu skupine izjahao iz dvorišta. Ubrzo se za njima Nance iskrala iz kuće i krenula za ostalim, uvjeren da je Idaho u nevolji.

* * *

Idaho je zaustavio konja, svezao uzde o stup ispred prvog saluna do kojeg je došao i uputio se dalje pješke. Ispred najvišeg saluna u gradu naišao je na tri konja na čijim je bedrima raspoznao žig ranča Ace.

Skrenuo je u sljedeću ulicu i ušao u salun sa stražnje strane. U polutami prostora koji je subotom služio kao plesni podij, pričekao je da mu se oči priviknu na tamu. Ispred njega su bili stolovi i stolice a s desne strane petna-

est metara dugi šank. Pipničar je stajao naslonjen o šank. Gosti su sjedili za stolovima. Idaho je prepoznao Clintu Hollistera i dvojicu naslonjenu na šank. Bili su okrenuti tako da su gledali prema ulazu. Idaho ih je odmah prepoznao.

— Pitao sam ga zašto me zatvorio — upravo je govorio Mott. — I zamisli što mi je odgovorio nitkov! Rekao je da me je zatvorio zato što ionako uvijek smislim neku psinu, a posebice zato kako bih u zatvoru bio siguran od Idahoa. Zamisli bezobraznika! Dodao je kako mi kao razlog može navesti i to što sam onoga malog bezobraznika htio izbičevati. Uperio je u mene revolver i morao sam ga poslušati. Kad sredimo prokletog Idahoa, pokazat ću i tom bijednom šerifu da mene ne može tek tako zatvoriti.

— Bolje da si ostao u zatvoru — odbrusio je Slagel. — S Idahoom se želim sam obračunati. Čim se pojavi, nestani i ostavi me s njime nasamo.

— Mislim da će biti najbolje da onda odmah nestaneš — mirno će Idaho.

Obojica se okrenuše zatečeni i preneraženi. Hollister se također okrenuo. Idaho je opazio da mu oči blistaju hladnim sjajem. Pipničar se tako začudio da se zaboravio sagnuti, a ostali gosti ostali su nepomični i nijemi. Iz daljine je dopirao topot konja.

Slagel, stojeći iza Motta, brzo je potegnua revolver i pri tom odskočio u stranu. Mottovo se lice razvuklo u bijesnu grimasu punu mržnje. Sagnuo se i istovremeno zapucao. Tri pucanja stopiše se u snažni prasak, i dok su se rasklopna vrata saluna naglo otvorila, odjeknuo je još jedan pucanj, ponovno iz Slagelova revolvera. Cijev je bila spuštena i metak se zario u tlo ispred Slagelovih nogu. Prije nego što su Endicott i njegovi ljudi stigli u salun, sve je već bilo završeno.

Mott je teturao prema šanku i ne stigavši se uhvatiti za rub, pokleknuo je bolno štenjući. Ubrzo se srušio i ostao nepomično ležati. Slagel se uspravo i okrenuo na mjestu. Polagano se rušio lića izobličena od bola dok je ruke držao priključene uz tijelo.

— Jeste li ozlijeđeni, Idaho? — zabrinuto će Endicott.

— Nisam — nasmiješio se Idaho. — Slagel je zapucao i istovremeno odskočio, zato je vjerojatno i promašio, a drugi je put već bilo prekasno. Mott je bio suviše brzoplet. Trebali ste ga zadržati u zatvoru, šerife.

— To sam mu i ja rekao — promrmljao je šerif. — Sada je prekasno.

Nitko nije čuo kako se pred salunom zaustavlja konj Nance Endicott je zadihana i uplašena utrčala u salun. Tek kad je zastala ispred Idahoa,

blijeda i uznemirena, svi su opazili ljupku djevojku, očito vrlo zabrinutu za mladoga kauboj.

— Idaho, jeste li ranjeni? — zabrinuto će djevojka.

— Nisam, sve je u redu, gospodice Endicott — ljubazno će Idaho.

Nekoliko su se trenutaka jedno drugome zagledali u oči i šutke izgovorili sve ono što su već danima željeli reći. Potom se Idaho trgnuo i pogledao iza djevočinih leđa.

Okrenula se i ugledala Hollistera. Ustao je i prišao im lica nepomična i kruta poput kamena.

— Idaho, umiješali ste se u stvari koje vas se uopće ne tiču. Ova zemlja nije više dovoljno prostrana za nas obojicu — rekao je mirno ali odješito. — Ili ćete do sutra u podne napustiti Alder i ovaj cijeli kraj, ili vas očekujem na dvoboju ispred saluna.

Obavijen muklom tišinom što je zavladała čim je zašutio, okrenuo se i ne sačekavši odgovor otišao. Duboko potresen i zamišljen Idaho uopće nije čuo uzrujane povike oko sebe.

Nije mogao shvatiti kako sudbina može biti toliko okrutna da ga suprotstavi vlastitom ocu, iako je ovamo došao u namjeri da stekne očevu naklonost.

— Očajan sam da je sve ovako ispalo — uzrujano će Endicott. — Ne sumnjam u

vaše mogućnosti, mladiću, ali ipak... Hollister je vrlo brz... I kad pomislim da ste sve to uradili radi mene...

— Pa to je strašno! — poviče Nance. — Prvo su pokušali ubiti Jessea, a sada i vas! Kako je sve to uopće moguće?

* * *

Svi su se vratili na ranč i u dvorištu našli Baldyja, dječaka i još jednog kauboj. Vratili su se upravo sa straže pokraj rijeke. Zadivljeno su slušali o obračunu i bili užasnuti čuvši za Hollisterov zahtjev.

Dječak je htio nešto reći, ali mu je Idaho tiho rekao da ga nešto treba i povukao ga u stranu.

— Podsjećam te na obećanje koje si mi dao — prošaptao je Idaho.

— Ali, Idaho... On je tvoj...

— Baš zato — prekine ga kauboj.

— Ne možeš dopustiti da te tvoj otac ubije, a ne možeš niti ti njega ubiti — protivio se dječak. — Što namjeravaš?

— Ne znam još niti sâm, ali ti u svakom slučaju šuti i da nikome nisi rekao niti riječi. Osim toga još nisam u opasnosti.

— Ali bi mogao biti, osim ako ne napustiš dolinu, a to nećeš učiniti.

— Nisam baš tako uvjeren da neću. Ponekad je veća hrabrost pobjeći nego ostati — zamišljeno će Idaho.

– Da, možda imaš pravo, ali sumnjam da bi se ti ikada povukao. Život je zaista čudan, zar ne? Prešao si toliko kilometara, kako bi stekao očevu naklonost, a na kraju te vlastiti otac izazvao na dvoboj. Idaho, do sada sam bio uvjeren kako je sudbina sa mnom vrlo okrutna, ali sada počinjem shvaćati koliko sam zapravo sretan.

* * *

Poslije večere Idaho je zamišljen sjedio na panju u blizini kovačnice. Mjesec je srebrenkastim sjajem obasjavao dvorište, dok je mladić sjedio tužan i osamljen pokušavajući naći izlaz iz bezizgledne situacije u kojoj se zatekao igrom sudbine. Odjednom se pred njim stvori vitka Nance Endicott. Ustao je i skinuo šešir.

– Dobra večer, gospodice Endicott – ljubazno će Idaho.

– Ova je večer zapravo strašna i nimalo dobra – tužnim će glasom djevojka. – Idaho, ne mogu spavati od briga. Strašna mi je i sama pomisao što bi se sutra moglo dogoditi. Čemu sve ovo? Ne znam što bih dala samo kad bih mogla biti sigurna da...

– Neće mi se ništa dogoditi – mirno ju je prekinuo Idaho.

Želja da je zagrlji i otkrije joj svoje osjećaje bila je toliko snažna da se jedva svladao i uspio odgovoriti mirno, gotovo hladno. U tom trenutku, kada uopće nije znao što da učini,

reći joj što za nju osjeća ne bi bilo u redu niti prema njoj niti njemu samomu.

– Nije potrebno da se brinete – dodao je hladno suzdržavajući se da joj pogleda u oči.

– Ali svi kažu da je Clint Hollister neobično brz u rukovanju oružjem.

– Znam, ali postoje stvari pred kojima se ne smije bježati – mirno će Idaho.

– Imate pravo, ali ipak sve je to tako strašno – rekla je tiho i položila svoju ruku na njegovu. – Cijele ću noći misliti samo na sutrašnji dvoboj i strepjeti.

Položila je glavu na njegovo rame tiho plačući. Lagano ju je odgurnuo od sebe i ustao. Nije smio dopustiti da ga svladaju osjećaji.

– Mislim da se nepotrebno brinete – zaključio je pokušavajući ostati što mirniji. – Oprostite, ali sada bih pošao na spavanje. Umoran sam.

– Naravno, oprostite što sam vas uznemiravala – hladno će djevojka. – Na trenutak sam zaboravila da se vrlo dobro brinete sami o sebi. Laku noć.

Premoren i tužan gledao je za njom dok se gubila u tami. Uzdahnuo je i otišao spavati. Dugo nije mogao zaspati. Uvrijedio je djevojku do koje mu je bilo toliko stalo, ali je isto tako povrijedio i sama sebe. Morao se odlučiti što da učini, a sus-

ret s Nance nije mu olakšavao odluku. Zaključio je da mora priznati tko je ili napustiti dolinu zauvijek.

Budući da je prvu mogućnost odmah odbacio, preostalo je jedino da ode. Kad bi priznao Clintu Hollisteru da je njegov sin, time bi sve bilo još mnogo gore. Hollister nikako ne bi mogao podnijeti spoznaju da ga je pobijedio njegov vlastiti odbačeni sin. Morat će neopaženo, bez pozdrava otići jer kad bi rekao da odlazi vjerojatno ga prijatelji koje je ovdje stekao ne bi samo tako pustili. Pred svima će ispasti kukavica, ali drugoga izbora nije imao.

X

Prije nego što se ujutro itko probudio tiho se iskrao iz spavaonice, osedlao konja i pri odlasku još se jednom dugo zagledao u prozor na sobi u kojoj je spavala Nance. Nikada je više neće vidjeti i ostavivši je ovdje, ostavljao je dio sebe. Uzjahao je i napustio ranč koji je za njega bio jedini pravi dom kojeg je ikada imao.

Zastao je uz obalu Six Mile Gullyja da bi se još jednom uvjerio da njime sada teče rijeka. Barem je pomogao čovjeku kojemu je toliko dugovao i oslobodio ga nevolja. Odjednom se trgnuo, vidjevši kako mu se netko približava.

— Hej, Nevada! Kako si? — nasmijao se stari Tumblebug. — Jesi li možda vidio moga magarca? Gdje je samo opet nestao? Hej, mladiću, pa ti imaš o sedlo pričvršćen pokrivač i bisage. Kamo ćeš?

— Možda je magarac u dijelu korita koje je sad ostalo bez vode — odgovori Idaho. — A što se tiče mog odlaska vjerojatno si čuo da me je Hollister izazvao na dvoboj ako do podne ne napustim dolinu. Odlučio sam otići.

— Nije moguće! Bježiš? Ali to sam zapravo i očekivao, Montana. Znao sam da ćeš tako postupiti. Zaista si u neugodnoj situaciji. Krv nije voda, zar ne?

— Zovem se Idaho — nasmiješio se mladić.

— Ah, da... Nego, vrlo si sličan Tomu Hollisteru. Poznavao sam ga nekoć. Bio je dobar dječak. Nisi mu samo sličan izgledom nego se i vladaš onako kako bi se on vladao. Drago mi je da smo se upoznali.

— I meni je drago — nasmiješio se Idaho. — Misliš li da ti taj Tom Hollister pobjegao kad bi se našao u mojoj koži?

— Dragi moj mladiću, nadam se da bi bio dovoljno hrabar da baš to učini — zagonetno se nasmiješi starac.

— Tumblebuge, nikada te neću zaboraviti. Nego, budući da smatraš da bi Tom Hollister uistinu otišao, misliš li da bi želio zadržati u tajnosti tko je on zapravo?

– Naravno da bi želio ostati u tajnosti! A kad bi ja znao da je on zapravo Tom Hollister a ne netko drugi, nikada ne bih to nikome odao – smiješeći se odgovorio je starac.

– Razumijem – kimnuo je mladić. – Još sam te nešto želio zamoliti. Zasigurno poznaješ dječaka s kojim si me inače uvijek sretao. Reci mu, molim te, da svakako ostane kod Johna Endicotta sve dok ne bude smatrao da se može i mora vratiti onamo odakle je i došao. Reci mu da bi to bilo vrlo pametno, ali da bi mi bilo i drago da krene za mnom u Idaho. Kod mene će uvijek naći dom.

– Sve ću mu prenijeti kako si mi rekao

– Hvala ti, a sada uistinu moram krenuti – reče i pruži starcu ruku.

Stigao je do južnog prolaza kad je sunce obasjalo pašnjak. Još se jednom okrenuo u sedlu da posljednji put pogleda dolinu svoga djetinjstva koju je eto, igrom sudbine, prisiljen još jednom, ovoga puta zauvijek, napustiti.

U daljini je vidio dvojicu jahača koji su jahali prema gradu, udaljeni jedan od drugoga. Podbo je konja i požurio da što prije napusti dolinu. U srcu je osjećao jedino prazninu i gorčinu pri pomisli na sve što se zbilo.

* * *

Od samog početka Endicott je osjećao da ga uz mladića iz Idahoa vežu iskrene simpatije. Osim toga, mladić mu je dva puta spasio život. Što je duže razmišljao, to je bio odlučniji da ne smije dopustiti da Idaho i dalje svoj život izlaže radi njega. Ujutro je ustao odlučan u toj namjeri. Večer prije sredi je još neke važne stvari i za svitanja pregledao revolver, opasao ga i izašao u sivilo nadolazećeg dana.

Sunce je obasjavallo horizont na istoku, dok je prelazio Six Mile Gully. Ispred sebe je ugledao dvojicu jahača. Jedan je upravo prelazio južnim prolazom a drugi mu je bio nešto bliže. Jedan od jahača bio je dječak koji je uzalud tražio Idahoa i, ne mogavši ga naći, pomislio da je možda već odjahao u Alder.

* * *

Endicott je ujahao u grad i zaustavio konja ispred saluna. Dječak je stigao nešto prije njega i upravo odlučna lica koraćao prema ulazu. Endicott je ušao za njim.

U kutu za stolom je sjedio Hollister. Podigao je glavu i hladno odmjerio Endicotta ne obazirući se na dječaka.

– Hollistere – odlučno će dječak – gdje je Idaho?

Sumnjajući da je posrijedi smicalica, Hollister je odgovorio, ujedno ne ispuštajući Endicotta iz vida:

– Otkuda da ja znam gdje je?

– A tko će drugi znati ako ne vi? – ljutio se dječak. – Vama je jedino stalo da ga uklonite!

– Možda se pobrinuo da što prije nestane, kako se ne bi trebao boriti – nasmiješio se Hollister.

– Lažete! – Ljutito će dječak. – Idaho ni pred kime ne bi pobjegao a najmanje ne pred vama. Najvjerojatnije ga nisam na svim mjestima tražio i tko zna neću li ga pronaći u isušenom koritu rijeke ili negdje drugdje gdje su mu vaši nitkovi pucali u leđa, jer se drugačije očito ne znaju boriti – žestio se dječak zabrinut zbog prijatelja.

Ljudi u salunu šutke su salušali dječakove optužbe. Vladala je neugodna tišina. Hollister je ustao i lagano odgurnuo stolicu. Više nije gledao Endicotta već je ledenim pogledom odmjeravao dječaka.

– Kako se usuđuješ sa mnom ovako razgovarati? – polagano ali odrješito će Hollister. – Tvoja mladost i neiskustvo štite te, jer inače bih... Ne igray se sa mnom, dječace! Čim završim s Idahom, izmlatit ću te da nećeš danima moći sjediti.

Dječak se zacrvenio od ljutnje i upravo je htio odgovoriti, kada se umiješao Endicott.

– Clinte, nadam se da nećeš doći u priliku iskaliti svoj bijes na nevinom dječaku i nadam se da, možda, nećeš niti doći u priliku da se sretneš s Idahom.

Izazvao si ga kako bi preko njega, najboljeg čovjeka kojeg sam dosad upoznao, pogodio mene. Ne mogu to dopustiti i stoga te izazivam na dvoboj. Clinte Hollistere, izazivam te da mi se u jedanaest i četrdeset suprotstaviš pred salunom, ako do tada ne napustiš dolinu!

* * *

Visok, uspravan i odlučan Hollister je odmjeravao Endicotta kao da očima pokušava prodrijeti u najskrivenije misli svojeg nekadašnjeg prijatelja i prozreti njegove osjećaje. Netko tko ga je bolje poznao mogao je u njegovu pogledu na trenutak opaziti iskru žaljenja. Ubrzo se trgnuo i progovorio mirnim ledenim glasom:

– Kako da ne, John! S tobom ću se sastati u jedanaest i četrdeset, Idahoa ću sačekati u podne, a kasnije ću ispuniti obećanje prema ovom malom drzniku.

Sjeo je i nastavio doručkovati. Endicott ga isto tako odmjeri hladnim pogledom i kimnuvši sjedne uz šank.

– Šunku s jajima – naručio je mirnim glasom. – Dajte mi i prepečenca i kavu. To je za početak. Ne znam zašto, ali prilično sam gladan. Zapravo, George, kako je tvoja žena?

Čovjek za šankom dršćućim je glasom predao narudžbu u kuhinju, a George, čovjek koji je sjedio do Endicotta, jedva je svladavajući strah odgovorio na Endicottovo pitanje.

Ljudi su nastavili jesti. Zveckanje i viljuški bijaše jedini zvuk u tišini. Dječak je kao skamenjen još stajao na istom mjestu. Pri samoj pomisli što bi za Idaho značio dvoboj između njegovog oca i Endicotta, dječak osjeti da će mu se u žilama slediti krv. Izjurio je iz saluna i uzjahavši požurio da po svaku cijenu pronađe Idahoa. Pred ulazom je naišao na Nance Endicott. Djevojka uistinu nije mogla spavati i opazivši oca kako u zoru napušta ranč, tjerana zlom slutnjom, poslala je za njim.

— Gdje je moj otac? — upitala je Nance.

— Unutra, doručkuje. On...

— Dakle? Samo reci, spremna sam na sve.

— Izazvao je Hollistera na dvoboj u jedanaest i četrdeset — nemoćno će dječak i odmahne rukom. — Gospodice Hollister, to je strašno!

— A Idaho? Što je s njim?

— Ne mogu ga nigdje pronaći — očajnim će glasom dječak.

— Plašim se da je otišao zauvijek, ne želeći Clintu Hollistera dovoditi u opasnost — spustivši glavu žalosno je zaključila Nance.

— Ne, nije! — očajnički će dječak i sâm se plašeći te mogućnosti. — Nije otišao i ja ću ga pronaći

* * *

Idaho je neko vrijeme jahao putem što skreće prema Harts-

villeu. Odjednom se dosjetio da će ona dvojica jahača što ih je spazio možda skrenuti za njim ako vide da ga nema na putu prema Alderu. Skrenuo je s puta i zaklonjen stijenama promatrao izlaz iz prolaza.

Ugledavši dječaka, Idaho osjeti žaljenje. Nije se oprostio s njim niti mu pokušao rastumačiti zašto odlazi jer se plašio da bi mogao popustiti pred dječakovim nagovaranjem da se predomisli. Dok je razmišljao je li pravilno postupio ili nije, ugledao je Endicotta kako odlučna izraza lica hita u Alder. Mladić je žalosno stresao glavom. Prema tome je čovjeku osjećao neizmjernu zahvalnost. Bio je svjestan da se nikada neće moći riješiti osjećaja dužnosti prema njemu. Sjetio se ponovno i Endicottove žene i, naravno, Nance na koju otako je napustio ranč nije ni prestajao misliti. Ipak će morati naučiti živjeti bez tih toliko mu dragih ljudi.

Prisiljen da ponovno, ovaj put zauvijek, napusti rodni kraj, morat će se naučiti živjeti daleko od njih, ali u njegovu srcu zauvijek će ostati živo sjećanje na ljude koji su mu pružili sve što je ikada mogao poželjeti. Uzdahnuo je. Ionako mu je bilo svejedno što će ljudi o njemu misliti, žalio je jedino što nekolicini onih do kojih mu je stalo ne može rastumačiti razlog svoga odlaska. Jedina utjeha bila mu je da dječak i Tumblebug znaju istinu.

Clint Hollister likovat će u podne. Njegov protivnik napustio je dolinu prestrašivši se. Okrutni samotnjak ponovo će biti siguran u sebe.

Jahao je zamišljen i tužan pustivši konja da ga vodi kako mu drago. Put pred njim bio je dug a ionako mu se nije žurilo.

Zastao je pokraj potoka i sjahao. Konj još nije bio umoran, ali sve se u mladiću protivilo pri pomisli da mora napustiti rodni kraj. Svjesno ili nesvjesno tražio je izliku da još jednom stane i pogledom obuhvati voljenu zemlju. U daljini odjednom ugleda konja u galopu. Idaho je stisnuo oči i pogledao u pravcu odakle se približavao jahač. Nadvio se nad grivu konja kako bi što brže napredovao. Idaho je prepoznao dječaka. Je li moguće? Zašto je krenuo za njim?

Dječak je pokraj potoka opazio prijateljeva konja, zaustavio se i skočio iz sedla.

– Zdravo, dječače! – nasmiješio se Idaho.

– Idaho, kamo ćeš? – preneraženo će dječak.

Teško je disao i jedva govorio od uzbuđenja i od napore.

– Smiri se, prijatelju – nasmiješio se mladić. – Nikamo se ne žuri. Vraćamo se u Idaho i bilo bi mi drago da kreneš sa mnom.

– Vraćaš se u Idaho, je li? – očajno će dječak. – Kad se sjetim da si mi držao predavanja

o tome kako se ne smije bježati pred dužnošću. Kukavico! – gotovo kroza suze dodao je dječak. – Bježiš i ostavljaš prijatelje na ruglo nitkovima!

– Dječače, žao mi je da ne uviđaš da nemam drugog izbora – žalosno će Idaho. – Nadao sam se da ćeš shvatiti. Sam si rekao da ne mogu pucati u svojeg oca... Ako ne želim da on ubije mene, što mi drugo preostaje? Kad bih mogao žrtvovati svoj život, rado bih to učinio, ali...

– Ali sada će John Endicott stradati radi tebe! – povikao je dječak.

– Endicott? Zašto on?

Dječak mu je u nekoliko rečenica ispričao sve što se u međuvremenu dogodilo.

– I tako je Endicott, želeći tebe zaštititi, izazvao Hollistera i dvoboj samo što nije započeo – zlovoljno, smrknuta lica zaključio je dječak. – U jedanaest i četrdeset sve će biti odlučeno.

– Što si rekao? Jesi li svjestan svojih riječi? – zaprepasteno će Idaho. – Dječače, zaboga! – povikao je uhvativši ga za ramena.

– Rekao sam istinu – mirno će dječak. – Endicott vjerojatno sebi predbacuje što si zbog njega upao u ovu nezavidnu situaciju. Budući da je previše pošten ne može dopustiti da netko zbog njega stavlja svoj život na kocku, pa je izazvao Hollistera da te preduhitri.

— Jedanaest i četrdeset... — zamišljeno će Idaho. — S malo sreće mogao bih možda stići na vrijeme. Moram! Hajdemo, dječace! Što još čekamo?

Izgovarajući posljednje riječi već je uzjahao i okrenuvši konja požurio u Alder.

* * *

Jahao je kao u bunilu. Osjećaji su ga gušili i tjerali u očaj. Svom snagom tjerao je konja i životinja je uistinu dala sve od sebe. Projurio je kraj potoka i ubrzo stigao na cestu koja vodi u Alder.

U daljini je vidio skupinu jahača kako jureći u galopu žure prolazom. Netko je nešto povikao i Idaho prepozna Baldyja i jahače s ranča. JE. Sunce već bližilo zenitu.

Činilo mu se da je prošla cijena vječnost dok nije ujahao u grad. Usplahireni i zabrinuti, poneki samo znatiželjni, ljudi su stajali uz glavnu ulicu i promatrali dvojicu muškaraca kako hodaju sredinom ulice, prilazeći polagano jedan drugome.

Idaho još jednom podbode konja. Činilo mu se nemogućim da bi na vrijeme mogao stići do dvojice muškaraca koji su odlučno koračali sredinom ulice. Ugledao je ledene plave oči svojega oca i pokušao viknuti, ali riječi su zastale u grlu prije no što su bile izgovorene. Endicott i Hollister i dalje su prilazili jedan drugome. Preostalo je još petnaestak metara... dvanaest... de-

set... Obojica stadoše kao ukopani, raširenih nogu i lagano savinutih laktova.

Idaho je potegnua uzde i konj stade u mjestu. U istom trenutku mladić je već skočio iz sedla i u nekoliko koraka bacio se pred Endicotta. Uto je već bio odbačen u stranu i u sljedećem je trenutku ležao na tlu pogođen metkom ispaljenim iz Hollisterova revolvera.

Trenutak, dug kao vječnost, dva su se protivnika odmjerali. U Hollisterovim očima na kratko se nazre žaljenje. Endicott brzo skloni revolver i jednim skokom pride mladiću koji je i dalje nepomičan ležao na tlu.

— Idaho! Zaboga! — otme se s Endicottovih usana.

Lagano je podmetnuo ruku pod mladićevu glavu i zabrinuto ga gledao.

Ljudi su nijemo čekali što će se dalje dogoditi. Nesvjesno ili svjesno došli su uživati u velikom dvoboju, a ovo što se eto dogodilo potreslo je i najbezosjećajnije među njima.

Začu se topot kopita. Skupina jahača zaustavila se pred salunom. Dječak je putem izgubio šesir. Razbarušene kose i blijedih obraza kleknuo je pred prijatelja, jedinog kojeg je u životu imao, i obrazi što su se vlažili, nisu bili natapani samo znojem izazvanim brzim jahanjem. Suze su tekle same od sebe.

— Idaho! Idaho! Reci nešto! Bilo što! — vikao je očajno dječak.

Nekoliko je trenutaka čekao i ne dobivši odgovor, uspravio se. Obratio se Hollisteru prezirnim i hladnim glasom, odjednom se doimajući mnogo odraslijim.

— Uspjeli ste — tiho će dječak.

Više nije mogao niti vikati. Sada kad je sve bilo gotovo više nije bilo razloga žestiti se ili vikom pokušati išta postići.

— Ubili ste ga i nadam se da ste zadovoljni, prokleti hladnokrvni, proračunati ubojico — govorio je stisnutih očiju dok mu je donja usna lagano podrhtavala. — Odbacili ste ga čim se rodio i odrekli ga se zauvijek, a on... umjesto da vas je zbog toga mrzio, shvativši što ste učinili, otišao je i tjeran ljubavlju prema vama vratio se da bi pridobio vašu naklonost. Umjesto ljubavi, vi ste mu poklonili metak i sad je mrtav.

Ljudi zanijemiše, a Hollister krene nekoliko koraka naprijed, vjerojatno nesvjestan pokreta. Prišao je dječaku i zgrabio ga za košulju.

— Što to govoriš, dječače? Jesi li sišao s uma? Što hoćeš time reći? Govori! — zavapio je očajno.

— Ne znam što bih drugo rekao — mirno će dječak. — Moj je otac krao goveda i zato su ga ubili, ali sada mi je drago da mi je on bio otac. Ni najljućem neprijatelju ne bih želio da mu sudbina odredi oca kakav ste vi. Ovaj momak koji mrtav leži pred vama vaš

je sin, gospodine Hollistere. Jesam li sada bio dovoljno jasan?

Hollister je stajao nepomično i nijemo i dalje držeći dječaka za košulju, nemoćan da išta kaže ili bilo što poduzme. Pred sobom je vidio crvene upaljene dječakove oči i mlado lice što je odražavalo mržnju i prezir.

Polagano je pustio dječakovu košulju i ruke mu se mlitavo spuste uz tijelo. Lice je ostalo bezizražajno, onakvo kakvo su građani Aldera godinama gledali, a hladne plave oči tupo su gledale u prazno. Za samo trenutak čovjek kamenoga srca doimao se mnogo starijim.

Polagano se okrenuo, kao u bunilu, nalik na mjesečara, prišao konju, uzjahao i spuštene glave pogledao mladića na tlu, svojega sina kojeg je nakon toliko godina našao u strašnim okolnostima.

Koliko je puta sam sebi potajno predbacivao zbog svojih postupaka i koliko je puta ponavljao što bi sve ispravio kad bi mu se pružila prilika. Svojeg je prijatelja mrzio samo zato što je imao pravo. Zapravo je sebe uvjeravao da ga mrzi, a u dubini duše čeznuo je za prijateljstvom i svim onim osjećajima koje je tako odlučno odbijao i prezirao. Sada je za sve bilo prekasno i neznatnu nadu zamijenit će praznina, bezdan koji više nikada nitko neće moći prijeći.

Okrenuo je konja i bez riječi odjahao.

* * *

Ubrzo se pojavio liječnik i pregledao mladića koji je nepomično ležao na tlu.

— Živ je i vjerujem da će preživjeti — mirno će liječnik. — Bez svijesti je, ali vjerujem da će sve biti u redu. Odnosite ga u moju kuću. Hoće li ostati ovdje u gradu ili ćete ga odvesti kad mu previjem ranu?

— Naravno da ćemo ga odvesti! — povikao je Endicott. — Kakva su to pitanja? Tede, pobrini se za kola i obložite ih jastucima. Tom Hollister vraća se na ranč JE gdje je i odrastao!

XI

Tom Hollister, zvan Idaho, polagano je otvorio oči i ugledao pred sobom prepariranu bikovu glavu. Na rogovima su visili puška malog kalibra i laso.

Znači da je u sobi svojeg djetinjstva. Nitko nije uklonio njemu nekoć toliko drage stvari.

— Jesi li budan, Tome? — upitao je netko.

Pokušao je okrenuti glavu no razvukao je lice od boli što ga je prouzrokovao nagli pokret. Pokušao je još jednom, ovoga puta polaganije i ugledao ljubazno lice Jessa Petersa.

Podbočen jastucima, Peters je napola sjedio u krevetu na drugoj strani sobe. Mladić se nasmiješio.

— Ležimo u najboljoj bolnici za koju sam ikada čuo — šalio se Peters. — Izvrsna dvorba, vrlo dobro jelo i vrlo ljubazna i ljupka glavna sestra. Ti joj se, čini se, naročito sviđaš... Kako si, Tome?

— Kao poluprazna vrećica duhana, upravo izvučena iz vode — šalio se mladić. — Kako to da znaš moje pravo ime? Ja sam ovdje...

— Kada te stari Hollister ranio, svi su mislili da te je ubio — prekinuo ga je Peters. — Dječak mu je svu istinu odbrusio u lice. Čuo sam da je bio sjajan. Žao mi je što nisam bio prisutan kad mu je rekao sve što misli o njemu.

— Čini se da sam sve krivo učinio — uzdahnio je mladić. — Trudio sam se da me otac prihvati, ali što sam započeo pretvorilo se u neprijateljstvo. Nikada se nećemo složiti.

— Ne bih baš rekao... Šerif Nichols već se dva puta došao raspitati kako si i odmah je požurio na ranč Ace. Što misliš zašto? Znam da je stari Hollister surov, ali ne misliš valjda da može samo tako podnijeti činjenicu da je zamalo ubio vlastitoga sina.

Vrata su se otvorila i u sobu je ušla Nance.

— Oh, Tome... tako sam sretna! — poviče djevojka.

– Mislio sam da me više nikada nećeš niti pogledati. Bio sam uistinu okrutan...

– Šuti – prekinula ga je Nance.

Nasmiješila se i stavila prst na njegova usta. Nježno ga je uhvatila za ruku.

– Sve mi je sada jasno i više se ne ljutim, iako sam bila povrijeđena.

– Hvala ti, Nance – odahnuvši će mladić. – Koliko sam dugo bio bez svijesti?

– Od jučer, ali liječnik kaže da ćeš se ubrzo oporaviti. Metak je samo slomio jedno rebro, na svu sreću, jer inače bi... bio mrtav, Tome. Ponovno si spasio oca. Zašto nisi rekao tko si, nego si se poigravao sa svima nama?

– Htio sam se izmiriti s ocem. Budući da je sve otišlo krvim putem, vjerovao sam da je najbolje da zauvijek nestanem. Zato sam i bio onako grub prema tebi. Nisam htio da patiš za mnom onako kako sam ja patio pri samoj pomisli da te više neću vidjeti. Mislio sam da će biti bolje ako se budeš ljutila na mene.

– Razumijem, Tome – tiho će djevojka. – Ja...

Na hodniku se začuše koraci i tiho škripanje vrata prekinulo je Nance usred rečenice. Mladić je ugledao Johna Endicotta i njegovu ženu.

– Hej, mladiću! Kako si? – radosno će Endicott pokušavajući prikriti uzbuđenje. – Ne mogu ti reći koliko me raduje što si ponovno kod nas.

– Strašno si nas uplašio – javila se njegova žena. – Kako si mogao cijelo vrijeme tajiti tko si?

– Tome, znaš i sam koliko se svi radujemo – javio se ponovno Endicott. – Nadam se da ćeš zauvijek ostati ovdje.

– Gdje je dječak? – raspitao se mladić.

– Odmah će doći, čim čuje da si se probudio. Tome, dječak je izvrstan – smijao se Endicott. – Evo ga, upravo odvodi konja u koral – dodao je pogledavši kroz prozor. – Jučer je došao k meni da mi kaže kako namjerava otići. Rekao je da je lijepo od mene što ga želim zadržati, ali on se mora vratiti u kraj gdje je nekoć živio sa svojom majkom. Dodao je da njihova mala kuća nije pobjegla kao oni kako je sada zreliji, shvatio je da od svojih dužnosti ne smije bježati. Znaš li što je još rekao? – smijao se Endicott. – Rekao mi je da će mi biti zahvalan ako bih mu, prepustivši malo stado, pomogao da započne novi život. Dodao je da bi mi on potpisao mjenicu i obavezao se da daje kuću kao zalog. Zamisli? Dječak je sjajan! Što kažeš na to?

– Radujem se – nasmiješio se mladić.

– Šuti, evo ga. Upravo dolazi – upozorio ga je Endicott.

Dječak je ušao u sobu. Obrazi su mu se zažarili od uzbuđenja dok je polagano, sa šeširom u ruci, prilazio krevetu.

– Kako si, prijatelju? – upitao je pomalo plašno.

– Izvrsno – nasmiješio se mladić. – Gdje si bio?

– Ah, malo sam jahao unao-kolo. Gospodin Hollister je naredio da sruše ogradu i otpustio sve one nitkove. Već je namjestio nove ljude. I meni je ponudio posao, ali ja imam druge planove. Nego, misliš li da bi mogao podnijeti još jedan posjet?

– Naravno. Tko me želi posjetiti? Ted, ili možda Baldy?

Pomalo posramljen, nekada kolos, danas još samo potišten starac, ušao je u sobu i stao na prag kao da se plaši da bi mogao biti odbijen. Spuštenih ramena i lica izbrazdana borama, Clint Hollister je stajao pred mladićem kojeg je do jučer poznavao kao Idahoa.

– Zdravo, John... – tiho će Hollister okrenuvši se prema svojem nekadašnjem prijatelju, njegovoj ženi i kćeri. – Zdravo sine – dodao je i svladan osjećajima kleknuo pokraj mladićeve kreveta.

Glavu je zario u pokrivač.

Možda nitko nije mogao shvatiti što je značilo za toga čovjeka priznati da je kriv. Već godinama je silno želio priznati svoju zabludu, ali ponos bi uvijek iznova pobijedio osjećaje. Možda je baš dječak pridonio sretnom raspletu. Odjahao je do njega i ispričao mu sve što je znao o životu svojeg prijatelja. Govorio mu je o teškim godinama u kojima se mla-

dić borio da nešto stvori i opravda silnu silnu želju da ga otac prihvati, godinama u kojima je patio što je morao napustiti rodni kraj, godinama usamljenosti i žaljenja.

– Clinte Hollistere – odlučno će Endicottova žena – Ustani i stisni Johnu ruku! Svima nam je drago da si došao. Znaš i sam da Toma volimo kao vlastitog sina i zato bismo bili neizmjereno sretni da vas dvojica konačno nađete zajednički jezik. Čim Tom donekle prizdravi, dovest ćemo ga na ranč Ace. Tamo i pripada! To je njegov pravi dom. Iako smo mu mi uvijek nastojali pružiti sve kako bi se osjećao kao u svojoj obitelji, njegov je dom na ranču Ace. Potreban ti je netko mlad i zdrav i tvoj je sin upravo taj koga trebaš. I... izgorjet će mi kolač – dodala je dok su joj suze radosnice gušile grlo

– Sine, hoćeš li se vratiti? – upitao je Hollister.

– Naravno, oče! Zato sam i došao ovamo. U Idahou imam lijepi mali ranč, ali kupca ću brzo naći. Tvoj ranč treba zacijelo i ženu koja će se brinuti o svemu... Nance, ne znam govoriti uvijenim jezikom i zato te izravno pitam: hoćeš li poći sa mnom kao gospoda Hollister, moja žena?

– Naravno! Oh, Tome, tako sam sretna – zarumenjevši se reče Nance.

Iz dvorišta dopriješe uzro-jani povici. Endicott pride pro-zoru.

– Tumblebug nešto više – reče smiješeći se. – Što mu je? Vjerojatno ponovno traži svojeg magarca. Trči do ulaza u kuću i svi moji ljudi žure za njim. Što je sad ovo?

Endicott se okrenuo prema vratima i prije nego što je stigao izaći na hodnik, stari Tumblebug ujurio je u sobu.

– Pronašao sam ga! – viknuo je Tumblebug. – Konačno sam ga pronašao!

– Radujem se – ljubazno će Endicott. – Vidiš da kao i obično nije otišao daleko. Tvoj je magarac uistinu...

– Ma kakav magarac! – prekinuo ga je starac. – Govorim o zlatu! Našao sam ga! Našao sam zlato! Shvaćaš li? Bogati smo! Neizmjereno smo bogati, Johnne! Tome, dječake, zdravo. Kako si? – upitao je smušeno.

– Smiri se – prekinuo ga je Endicott. – Vičeš kao da si sišao s uma.

– Kako ne bih vikao? – smijao se starac. – Oprostite, ali uistinu sam uzbuđen. Tome, dječake, vratio si se – doda namignuvši mladiću. – Ljudi, našao sam zlato! Jučer sam tražio magarca kao i obično. Sreo sam Toma i on mi je rekao da pogledam nije li možda u isušenom koritu. Imao je pravo. Magarac se nije mogao osloboditi konopa koji se zapleo o stijenju i nogama je lupao po zemlji. Tako je nogama iskopao jamu. Kad sam mu prišao, uči-

nilo mi se da vidim nešto kao šljunak. Sagnuo sam se i počeo kopati rukama i... neka budem proklet ako lažem! Pronašao sam toliko zlata da ćemo do kraja života biti bogati, Johnne! Shvaćaš li? Zlato je dolazilo vodopadom i dalje je bilo nošeno bujicom. Kod okuke rijeke, gdje bujica nije bila više toliko snažna, taložilo se na dno i tamo godinama ležalo zatrpano muljem. Sve što sam našao je na tvom dijelu zemlje, Johnne! Da Clint nije skrenuo rijeku, nikad ga ne bih pronašao. Johnne, bogati smo! – još je jednom povikao Tumblebug i drhtavim rukama izvuкао iz džepa vrećicu iz koje je na postelju istresao različito oblikovane male grumene zlata.

Tarući se u vrećici jedan o drugoga uglačali su se pa sada, obasjani suncem, blago zasvijetlucali.

– Johnne, drago mi je zbog tebe. Iskreno mi je drago – rekao je Hollister ustavši.

– Polovica naravno pripada tebi – usprotivio se Endicott.

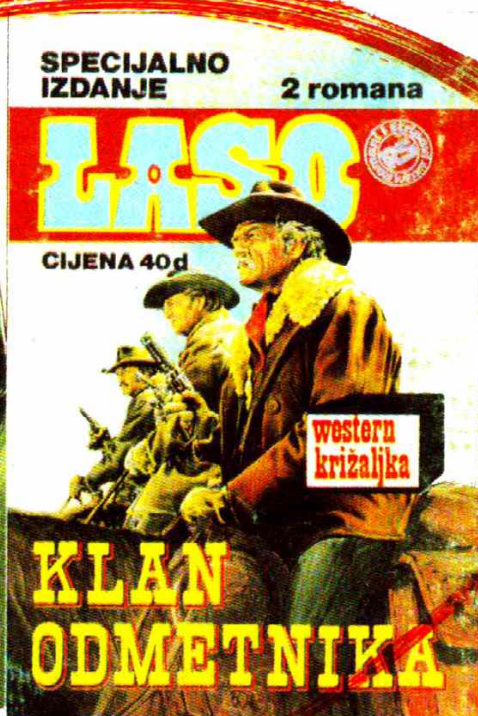
– Ni govora! – odlučno će Hollister. – Bogatstvo koje sam upravo stekao vrednije je od sveg zlata ovoga svijeta. U svojoj ludosti dvadeset i pet godina nisam vjerovao da je to tako.

KRAJ

U PRIPREMI:

Peter McCurtin:
OTMICA

LASO!

**JEDNO IZDANJE
DVA ROMANA**

**I kod vašeg
prodavača novina**